

BACHELOROPPGAVE

Er det forskjeller i jenter og gutters ambisjoner og oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotball?

Are there differences in boys' and girls' ambitions and perceptions of development opportunities in football?

Kandidatnummer 404 & 430

Faglærer i kroppsøving og idrettsfag

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett

Institutt for idrett, kosthold og naturfag

Veileder: Jonas Vindedal Langlo

1. juni 2022

Antall ord: 10 820

Sammendrag

Bakgrunn: Fotball er den største idretten i Norge for både jenter og gutter. Det skal være en arena for alle uansett identitet, kultur og kjønn. Likevel er det rundt dobbelt så mange gutter som jenter som spiller fotball. Flere studier viser at jenter har lavere ambisjoner enn gutter. For gutter blir fotball ofte et satsingsprosjekt, mens det for jenter ofte ender opp som kun et fritidsprosjekt. Kvinner representerer også et mindretall både på og utenfor banen. Det er en utbredt oppfatning at ressurser i større grad går til gutter, fremfor jenter. Norges Fotballforbund har på bakgrunn av dette et fremtidsrettet mål om å gi like utviklingsmuligheter, for begge kjønn.

Hensikt: Formålet med denne oppgaven er å sammenligne jenter og gutters ambisjoner, og oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotball, og utforske om det er forskjeller. Undersøkelsen baserer seg på spillernes subjektive perspektiv. Bacheloren trekker frem holdninger til kjønn i et biologisk- og kulturhistorisk perspektiv, og hvordan dette kan ha vært med å påvirke fotball som idrett. Denne oppgaven kan gi kunnskap om ulikheter og belyse områder som kan være aktuelle for videre forskning på kjønne muligheter.

Problemstilling: Er det forskjeller i jenter og gutters ambisjoner og oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotball?

Metode: Oppgaven benytter en kvantitativ metode i form av spørreundersøkelse. Undersøkelsens respondenter er i aldersgruppen 16-18 år, og tilhører fire ulike klubber innenfor Hordaland fotballkrets. Resultatene må sees i sammenheng med styrker og svakheter ved den metodiske tilnærmingen.

Konklusjon: Flere jenter (46% (n=10)) enn gutter (36% (n=9)) oppgir at de har høye ambisjoner i fotball i denne undersøkelsen. Oppgaven finner ingen store kjønnsforskjeller når det kommer til oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotballhverdagen. Oppgaven finner heller ingen direkte sammenheng mellom opplevelse av utviklingsmuligheter og ambisjoner. Sett i sammenheng med nyere kartleggingsstudier er det grunn til å tro at kjønnsforskjellene i den generelle ungdomsfotballen ikke er store, men at de øker betydelig med nivået.

Abstract

Background: Football is the biggest sport in Norway, for both boys and girls. It aims to be an arena for everyone regardless of identity, culture and gender. Yet there are twice as many boys playing football as girls. Several studies show that girls ambitions are lower than boys. Football often becomes a personal investment for boys, while it often ends up just as a leisure project for girls. Women represent a minority both on and off the field. There is a perception that resources to a greater extent are assigned to boys, rather than girls. Based on this, the Norwegian Football Association (Norges Fotballforbund) have developed a future-oriented goal of providing equal opportunities for both genders.

Purpose: The purpose of this thesis is to compare boys' and girls' ambitions and perception of development opportunities in football, and explore whether there are differences. The survey is based on the players perspective. The bachelor highlights attitudes towards gender in a biological and cultural-historical perspective, and how this may have influenced football as a sport. This thesis can provide knowledge about differences and raise awareness on areas that may be relevant for further research on gendered opportunities.

Research question: Are there differences in boys' and girls' ambitions and perceptions of development opportunities in football?

Methods: The thesis uses a quantitative method based on a survey. The respondents are in the age group 16-18 years and belong to four different clubs located in Hordaland football district. The results must be interpreted in the context of the strengths and weaknesses of the methodological approach.

Conclusion: This thesis finds that a higher number of girls (46% (n=10)) than boys (36% (n=9)) have high ambitions in football. The result showed no major gender differences regarding perception of development opportunities in football. The thesis finds no direct connection between the experience of development opportunities and ambitions. Recent mapping studies may indicate that the gender differences in general youth football are small, but increasing with the level.

Forord

Denne bacheloren er den siste oppgaven vi leverer i vårt studieløp ved Høgskulen på Vestlandet. Det har vært tre år som ble alt annet enn det vi hadde forventet. Siden studiestart, høsten 2019, har læringskurven vært bratt. Vi hadde en generell ide om hva utdanningen gikk ut på, nemlig å lære vekk fysisk-motoriske ferdigheter, men har fått erfart at mulighetene og betydningen av denne faglærerutdanningen, rommer så mye mer. Gjennom vår yrkesutøvelse har vi muligheten til å påvirke, inspirere, motivere og forandre livsverdenen til de individene vi møter i vårt praktiske virke. På tross av covid-19 pandemien og innvirkningen av den, har vi likevel klart å holde sammen. Den har heller ikke lagt demper på gleden av å se muligheter, gjøre oss erfaringer, reflektere og lære. Vi sitter igjen med tre lærerike og spennende år, hvor vi har lært oss å håndtere utfordrende situasjoner, omstille oss og gjøre det beste ut av situasjonen. Kanskje pandemien har lært oss hvordan vi kan pendle, når ting ikke går helt etter planen. Vi ønsker med denne bacheloroppgaven å gjøre bruk av våre kunnskaper som vi har tilegnet oss gjennom studieforløpet.

Å skrive og utarbeide en bachelor, har vært intenst, reflekterende og spennende. Vi har erfart at vi kan arbeide akademisk, og er stolt av å kunne legge frem en oppgave som har krevd mye av oss på ulike måter. I oppgaven tar vi for oss en idrett ingen av oss hadde særlig mye erfaring med, men temaet var av felles interesse for begge. Det var dermed ikke vanskelig å starte med undersøkning av tidligere forskning, studier og litteratur som belyste problemstillingen. Prosessen med å finne litteratur utvidet i tillegg våre kunnskapshorisonter og ideer på veien. Dette ble til tider en avløper, da ideene og ønskene om oppgavens formål ble for omfattende. Vi måtte derfor hente oss inn igjen og avgrense oppgaven. Vi vil gjerne benytte anledningen å takke de menneskene rundt oss, som har hjulpet oss på veien mot målet.

Vi vil begynne med å gi en stor takk til vår veileder, Jonas Vingedal Langlo. Han har alltid vært tilgjengelig, kommet med gode refleksjoner, råd og forklaringer. Takk til familiene våre for gode samtaler, ideer og synspunkt.

Høgskulen på Vestlandet, 01.06.2022

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Abstract	3
Forord	4
1.0 Innledning.....	8
1.1 Problemstilling.....	9
2.0 Teori	10
2.1 Bakgrunn for valg av tema.....	10
2.1.1 <i>Biologiske forskjeller og samfunnets kulturelle holdninger til kjønn</i>	11
2.1.2 <i>Historisk perspektiv</i>	12
2.1.3 <i>Medias makt, dekning og fremstilling av fotball og utøvere</i>	13
2.2 Fotball i dag	15
2.2.1 <i>Forskjeller i toppfotball</i>	16
2.2.2 <i>Seksualisering av idrettsutøvere</i>	16
2.2.3 <i>Utdanningsforhold</i>	18
2.2.4 <i>Familiære forhold</i>	18
2.2.5 <i>Forskjeller i ressursbruk</i>	19
2.2.6 <i>Fotball som kjønnets mulighetsrom</i>	20
2.3 Oppgavens problemstilling i lys av teori	21
3.0 Metode	21
3.1 Undersøkelsens omfang	21
3.2 Utvalg.....	22
3.3 Prosess og rekruttering.....	23
3.4 Spørreskjema.....	24
3.5 Etikk.....	24
4.0 Analyse.....	25
5.0 Resultat	26
5.1 Bakgrunnsinformasjon.....	26
5.2 Tanker om å slutte med fotball de siste to årene.....	27
5.3 Ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene?.....	27

5.4 Annen idrett/aktivitet i tillegg til fotball og prioritering.....	28
5.5 Viktigste faktor for å drive med fotball	28
5.6 Mannlig/kvinnelig trener	29
5.7 Relasjon til trener.....	29
5.8 Opplevelse av egne tekniske ferdigheter	30
5.9 Opplevelse av utviklingsmuligheter på laget.....	30
5.10 Opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter?	31
5.11 Spilletid i posisjonen deltakerne ønsker å bli god i	32
5.12 Det sosiale miljøet på laget.....	32
5.13 Fotball versus utdanning/jobb.....	32
5.14 Fortsatt med fotball dersom nødt til å bytte klubb?	33
5.15 Beskrivelse av egne ambisjoner.....	33
5.16 Skadeperiode og motivasjon.....	35
5.17 Påvirker personlig økonomi motivasjon, ambisjon og utvikling?	35
5.18 Foresattes engasjement	35
6.0 Drøfting.....	37
6.1 Validitet og reliabilitet	37
6.2 Drøfting av resultater	39
6.2.1 Respondenters bakgrunnsinformasjon	39
6.2.2 Ambisjoner	39
6.2.3 Utviklingsmuligheter	40
6.2.4 Det sosiale miljøet.....	40
6.2.5 Tanker om å fortsette eller slutte med fotball	41
6.2.6 Andre idretter/aktiviteter i tillegg til fotball.....	41
6.2.7 Mannlig/kvinnelig trener.....	41
6.2.8 Opplevelse av egne tekniske ferdigheter	42
6.2.9 Foresattes engasjement	42
6.2.10 Andre funn	42
6.3 Videre forskning	43
7.0 Konklusjon	43
8.0 Litteraturliste	44
9.0 Vedlegg.....	49

Vedlegg 1: Samtykkeskjema.....	49
Vedlegg 2: Spørreskjema.....	51

Tabell 1: Oversikt over respondenters fødselsår, hvor mange år de har drevet med fotball og hvor mange treningstimer de har i uken.....	26
Figur 1: Jentene og guttenes svar på spørsmålet «har du hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene?».....	27
Figur 2: Jentene og guttenes svar på spørsmålet: «ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene?».....	28
Figur 3: Viktigste faktor for å drive med fotball.....	29
Figur 4: Opplevelse av tekniske ferdigheter.....	30
Figur 5: Opplevelse av utviklingsmuligheter på laget.....	31
Figur 6: «Opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter?».....	32
Figur 7: «Dersom du var nødt til å velge mellom fotball og utdanning/jobb ville du valgt:».....	33
Figur 8: Jenter, kategorisering av svar på ambisjonsbeskrivelse.....	34
Figur 9: Gutter, kategorisering av svar på ambisjonsbeskrivelse.....	34
Figurd 10: «I hvor stor grad engasjerer dine foresatte seg i din fotballhverdag?».....	36
Figurd 11: Respondenter med «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig» som viktigste faktor for å drive med fotballs svar på «i hvor stor grad engasjerer dine foresatte seg i din fotballhverdag?».....	36

1.0 Innledning

Sett fra et utviklingsperspektiv har i prinsippet alle barn en fysisk identitet. Dette vises i barns lekenhet, behov for fysisk stimuli og erfaring gjennom bevegelse. Likevel ser vi en synkende aktivitetstrend generelt og i samtlige idrettsgrener etter hvert som barn blir eldre, da særlig i ungdomsårene og inn i voksen alder. Aktivitetstallene i organisert idrett går i tillegg mer ned blant jenter enn blant gutter (Reitlo, 2012). I 2018 ble det gjennomført en ny nasjonal kartlegging, ungKan3, av barn og unges generelle fysiske aktivitet, form og stillesittende tid. Resultatet viste også her at gutter er mer aktive og i bedre fysisk form enn jenter i alle aldersgrupper (Steene-Johannessen et al., 2019). De mest aktive er gutter i seks års alderen, hvor 94 prosent oppfyller anbefalingen om minimum 60 minutter fysisk aktivitet om dagen (Helsedirektoratet, 2022). Undersøkelsen viste i tillegg at de minst aktive ungdommene, er femten år gamle jenter, der bare 40 prosent oppfyller anbefalingene.

Det er bekymringsfullt at aktivitetsnivået til barn og unge synker med alderen, særlig blant jenter (Helsedirektoratet, 2019), da vi vet at fysisk aktivitet er viktig. Den bidrar til normal vekst og utvikling av barn og unge, i tillegg til utvikling av funksjonelle kvaliteter. Fysisk aktivitet har også påvirkning på helsen senere i livet (Steene-Johannessen et al., 2019). I tillegg til de fysiske gevinstene med en aktiv hverdag, kan den også ha en positiv utvikling av sosiale egenskaper for enkeltindivider og samfunnet. Regjeringen og departementene har på bakgrunn av dette en visjon om å styrke og inspirere den generelle folkehelsen, og gi barn og unge tilstrekkelige kunnskaper og verktøy til å utvikle livslang bevegelsesglede (Meld. St.19, 2019). Dette blir også vektlagt som en sentral del av læreplanens grunnprinsipp for arbeid med læring, utvikling og danning. Elever skal erfare bevegelsesglede og mestring gjennom sosiale miljøer, fysisk aktivitet og estetisk utfoldelse. I den nye lærerplanen er også livslang bevegelsesglede et av hovedmålene i kroppsøvingsfaget (Kunnskapsdepartementet, 2019).

Organisert idrett er også en viktig og innflytelsesrik arena for arbeid med sosialisering, fysisk utvikling og mestring. Dette vises ved at organisert idrett er en av de vanligste fritidstilbudene og aktivitetene i den norske befolkningen. Nesten alle barn i Norge får tilbudet om å delta i organisert idrett i oppveksten. Idretten spiller en viktig rolle i mange menneskers liv, og er det største bidraget til et fysisk aktivt samfunn (Norges Idrettsforbund, 2019). Den kan bidra til tilhørighet, stolthet og et nasjonalt fellesskap. Idretten er også en naturlig og logisk bidragsyter til at flere av samfunnets mål om samfunnsutvikling blir oppfylt. Norges

idrettsforbund har et ønske om at idretten skal fremme utvikling, sosialisering, redusere religiøse og kulturelle forskjeller og kjønnsforskjeller.

Norges idrettsforbund (NIF) er den fremste idrettsorganisasjonen og største frivillige organisasjon. NIF har rundt 1,9 millioner medlemmer gjennom 11.000 idrettslag, organisert i 55 spesialforbund for ulike idretter. Fotballforbundet (NFF) er det klart største i Norge blant jenter og gutter, etterfulgt av Håndball- og Skiforbundet. Likevel er det nesten dobbelt så mange gutter som spiller fotball, som jenter. Andelen jentespillere ligger på 31 prosent (Norges Fotballforbund, 2021). Dette tallet er omtrent uendret siden starten av 2000-tallet (Oslo Economics, 2022). Til tross for at jentene er i mindretall, er Norge det landet i Europa med høyest prosentandel jentespillere i forhold til befolkningstall (Norges Fotballforbund, 2021). Ellers i den norske fotballen representerer kvinner kun 13 prosent av trenerne, 21 prosent av styrelederne og 8 prosent av dommerne (Norges Fotballforbund, u.å-b). Det er altså en klar skjevhet mellom kjønnene. Tallene kan knyttes til ideen om at fotball først og fremst er utøvende maskulin sport. Kvinnefotball ble ikke godkjent i Norge før i 1976, og har siden den gang enda ikke klart å få likestilt sin status med herrefotball. Kvinnefotball har lenge blitt sett på som «mindreverdig», og det er fortsatt tilfeller av dette i idretten den dag i dag (Hovden, 2003). I NFFs strategiplan for perioden 2020-2023 er et av de fem kjerneområdene å få flere jenter og kvinner til å delta på og utenfor fotballbanen. De ønsker å tilrettelegge for et likeverdig tilbud til begge kjønn i klubber, krets og på landslag (Norges Fotballforbund, 2020).

1.1 Problemstilling

Bacheloroppgaven har valgt å se på problemstillingen: *Er det forskjeller i jenter og gutters ambisjoner og oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotball?*

2.0 Teori

2.1 Bakgrunn for valg av tema

Rekruttering av barn til idretten er omtrent lik for gutter og jenter i Norge, i dag (Bakken, 2019). Fotball er den mest utbredte idrettsgrenen i Norge, med ca. 300 000 aktive 6-25 åringer, uavhengig av kjønn (Reitlo, 2013; Seland et al. 2019). Det er derimot over dobbelt så mange gutter enn jenter som driver med fotball (Reitlo, 2013). Generelt i idretten er det størst frafall i overgangen fra barneidrett (6-12 år) til ungdomsidrett (13-19 år). Frafallet er størst blant jenter (Reitlo, 2013). I fotball er frafallet størst i overgangen 13-19 år og 20-25 år (Reitlo, 2013). Endringen viser at jenters deltakelse i fotball synker mer med årene sammenlignet med gutters, til tross for at fotballforbundet er det særforbundet med flest aktive jenter og kvinner (Ingebrigtsen, 2020). Voksne kvinner er likevel i dag like fysisk aktive som menn, men det er forskjeller i deltakingsmønstre og behov. Kvinner er i større grad aktive på treningsstudio eller i egenorganiserte miljøer med familie og venner. Menn er i større grad aktiv i den organiserte idretten (Fasting & Sand, 2009).

Hva som kan være grunnen og faktorene til frafallet og skjevheten i den organiserte idretten blant gutter og jenter er usikkert. Forskning peker på ulike faktorer for dette. Noen studier finner for eksempel at det er en signifikant større andel gutter enn jenter som benytter seg av fritidsfasiliteter som fotballbaner (Limstrand & Rehrer, 2008; Seland et al. 2019). Gutter driver av den grunn med mer selvorganisert fotballspilling, enn jenter (Nielsen et al. 2011; Seland et al. 2019). Et slikt forhold kan bidra til å forklare den generelt høyere fysiske aktiviteten blant gutter. Det forekommer et fysisk skille mellom jenter og gutter som styrker samholdet internt i kjønnene, men svekker relasjonene på tvers av kjønnene (Eliasson, 2011; Seland et al. 2019).

En studie av Skrubbeltrang (2018) finner at marginaliseringen av kjønn i den spesifikke idretten, kan begrense den enkeltes oppfatning av hvilke muligheter en har. Dette eksemplifiserer Skrubbeltrang (2018) i et intervju gjort med en fotballspillende jente. Jenta uttaler at det aldri ville vært aktuelt for henne å drive med fotball som noe mer enn en hobby. Studien viser at jenter tilpasser sine idrettsprosjekter etter hvilke muligheter de opplever at de har. Forskere knytter dette til en internalisering av kjønnede mulighetsstrukturer innenfor fotball (Seland et al. 2019; Skrubbeltrang, 2018).

En forklaring på hvorfor jenten i intervjuet uttalte fotball som kun hobbyrelatert, kan være at det i større grad satses på gutter fremfor jenter (Lie & Rognerud, 2022). Det betyr at det fortsatt kan finnes tilfeller hvor det forekommer diskriminering på bekostning av det kvinnelige kjønn i fotball. Diskrimineringen kan ha utspring i eldre kulturelle holdninger om kjønn, som fortsatt sitter igjen i dag. For å få en forståelse av den den diskriminerende holdningen og praksisen ovenfor kjønnene, må vi se nærmere på idretts opprinnelse og fortid i et samfunnsperspektiv. Oppgaven ønsker derav å belyse noen mulige faktorer, som kan ha en innvirkning på kjønneforskjeller i fotball.

2.1.1 Biologiske forskjeller og samfunnets kulturelle holdninger til kjønn

Ifølge sosiologen Raewyn Connell er det først og fremst idrett som bidrar til å skape maskuline og feminine bilder av den «riktige» måten å gjøre seg til mann og kvinne på i den vestlige verden. Connell uttaler videre at «maskulinitet er en kulturell konstruksjon, skapt og skapende på ulike måter i ulike kulturer i fortid og nåtid» (Lippe, 2010, s.146). Det er en måte å posisjonere menn i et motsetningsforhold til kvinner. Fra et biologisk perspektiv begrunnes det mannlige kjønn som foretrukket og overlegent, fremfor det kvinnelige i idrettslig sammenheng. Det er fordi menn er fysisk sterkere og raskere, i tillegg til at det i hovedsak er det mannlige kjønn som har lagt føringene for hva og hvordan ulike idretter skal utføres. Slik har menns overlegne idrettsprestasjoner blitt et tema for å nedkjøle feminismens krav om likeverd og fordeling av makt. Maskuline idrettsprestasjoner tjener som et symbol på menns overlegenhet (Lippe, 2010).

Hva som defineres som kvinnelig og mannlig er avhengig av kulturelle og biologiske forhold. Enkelt forklart har jenter kjønnskromosomet XX og mer av hormonet østrogen. Gutter har kjønnskromosomet XY og mer av testosteron (Store medisinske leksikon, 2021). På grunn av mengden testosteron sammenlignet med jenters hormoner, utvikler gutter seg oftere til å bli fysisk sterkere, mer utholden, lengre og tyngre. Det har vært, og er et bakteppe for diskusjoner og følelsesladde uenigheter i samfunnet. Flere sosiologer påstår at aggresjon og egoisme er selve drivkraften i det som gjør oss i stand til å utvikle oss som mennesker. Disse trekkene forsterkes av mengden testosteron og skaper et enda tydeligere kjønnskille (Lippe, 2010, s. 149). Den generelle holdning til idrett, kan derfor argumentere i favør for sportens maskuline uttrykk, da menn styres av det aktive prinsipp, mens kvinner symboliserer det passive og

næringstakende. Dette har skapt et kulturelt grunnsyn om at mannen vil erobre, mens kvinnen vil erobres (Lippe, 2010, s.152).

Det ovennevnte biologiske perspektivet kan hjelpe å forstå hvorfor det var så viktig for borgerskapet og idretten å sosialisere kvinner og menn på to veldig forskjellige måter. Konkurransetidretten har vært, og er fremdeles en arena der oppfatninger om hva som er kvinnelig utfordres. Idretter, som fotball, er baserer på kraft og utholdenhet, og blir sett på som ukvinnelig fra enkelte individers synspunkt. En har da en generalisert forestilling om at idrett bare kan være en hobby for jenter og kvinner (Lippe, 2010, s. 152).

Biologiske kjønnsforskjeller er ikke kun knyttet til det fysiske, men også det mentale. Sylvia Beyer (1990) har i sin studie av kvinner og menns selvoppfatning sett på ulikheter i hvordan de to kjønnene vurderer egne ferdigheter i forhold til faktisk prestasjon. Her kommer det frem at det er store forskjeller. Menn har en tendens til å overvurdere seg selv, mens kvinner i større grad undervurderer seg selv. Dette gjaldt særlig for typiske maskuline oppgaver (oppgaver hvor det var forventet at menn ville prestere bedre enn kvinner), men også feminine oppgaver (oppgaver hvor det var forventet at kvinner ville prestere bedre enn menn). En slik vurderingen i forkant av en oppgave, har vist seg å kunne ha en reell innvirkning på det faktiske resultatet. Kvinner knytter oftere gode resultater til høy grad av innsats, mens menn knytter gode resultater direkte til egne ferdigheter (Beyer, 1990).

2.1.2 Historisk perspektiv

Fotball, slik vi kjenner den, har sin opprinnelse i Skottland på 1800-tallet. Skottland skal også ha vært det første landet til å arrangere fotballkamp for kvinner i 1888 (Williams, 2006, s. 154). Storbritannia var banebrytende i den første fasen av fotballens utbredte popularitet blant kvinner i tiden før, under, og etter første verdenskrig. De britiske kvinnene stiftet til og med sin egen klubb i 1894 med Nettie Honeyball i spissen (Williams, 2006, s. 154). I de siste tiårene av det nittende århundre, agiterte kvinner for bedre utdanningsmuligheter, i tillegg til økonomiske-, sosiale- og politiske- forhold. Dette ble en tid med populære holdninger som eksempelvis likestilling mellom kjønn, og refereres til som den første feministiske bølgen (Pileberg, 2018). Kvinnekampen korrelerte med den industrielle revolusjon, som la til rette for en voksende middelklasse og individers rettigheter. Blant annet var det mange nye «sunne» former for rekreasjon som kvinner kunne ta del i, som fotball. Det engelske fotballforbundet

fant dette å være en trussel mot det mannlige profesjonelle spillet, og erklærte i 1921 at kvinnefotball skulle forbys. De kulturelle normene som gjennomsyret fotballens identitet var for røft for det kvinnelige kjønn. Det hjalp heller ikke at kvinnefotball ble dårlig fremstilt i media. Reportasjene lot ikke noe utebli i sine uttalelser om det de beskrev som upassende bekledding og oppførsel fra det kvinnelige kjønn. En tradisjon for kvinnefotballs fremstilling i media ble her født, og har vist seg å ha negativ påvirkning også den dag i dag (Williams, 2006, s. 155). Fotball ble offisielt beskrevet som en upassende sport for kvinner av Fotballforbundet i Storbritannia (FA). Kvinner tok opp igjen kampen og etablerte i 1969 *Women's Football Association* (WFA). Organisasjonen bestod av frivillige kjempere for likestilling i fotball, og i 1972 ble FAs forbud mot kvinnefotball opphevet (Williams, 2006, s. 156-157).

Mange andre europeiske land ble inspirert av kvinnefotballens gjenoppliving i Storbritannia på 1960-tallet. Norge var et av landene. Selv om kvinnefotball hadde blitt lovlig igjen i de fleste europeiske land på 1970-tallet, og Norge godkjente det første kvinnelige landslaget i 1976, var idretten fortsatt en arena hvor kjønnsforskjeller ble naturalisert og fiksert. I Norge ble jenter som ønsket å utøve fotball oppfattet og håndtert som latterlige, provoserende og unormale. Jenter som hadde teft og talent for spillet, ble kategorisert som problembarn. Det kvinnelige kjønn og fotball var to atskilte sfærer (Hovden, 2003).

2.1.3 Medias makt, dekning og fremstilling av fotball og utøvere

Det er mye diskutert om det er manglende interesse for kvinnefotball som er årsaken til manglende spalteplass i media, eller omvendt. Hvilke kulturer vi identifiserer oss med, bevisst eller ubevisst, er med på å påvirke hvordan vi tolker tekst og bilder om alder, kjønn, klasse, etnisitet og nasjonalitet (Lippe, 2010, s. 22). Media er en viktig aktør for å skape interesse for ulike deler av samfunnet som for eksempel idrett (Lopez, 1997; Skogvang, 2009; Ytre-Arne & Hellelans, 2006). Lippe (2010) forklarer at mediesporten er en del av dagens opplevelseskultur med emosjonelt innhold. Media er dermed en mulig bidragsyter for å opprettholde kulturelle stereotyper og holdninger ovenfor hva fotball er og bør være. Dette kan være et resultat av at det er lettere å huske det vi ser, hører og leser dersom det trigger våre følelser og opplevelser når vi tolker innholdet (Lippe, 2010, s. 22).

Fotball er ikke bare verdens største spill målt i utbredelse, aktivitet og økonomisk omsetning, men også i medias interesse (Goksøyr, 2014). Som vi har sett i andre sammenhenger, har

kvinnefotball en marginalisert posisjon sammenlignet med herrefotball. Det skal dog påpekes at det per i dag arbeides kontinuerlig for å utviske disse forskjellene. Kvinnefotball er likevel ikke i nærheten av å ha samme oppmerksomhet og kommersiell verdi, på lik linje med herrefotball. Gerd von der Lippe kaller sportsjournalistikken for «en dominerende maskulin eksponeringsindustri» (2010, s. 14). Maktgrunnlaget for medieindustrien hevder Lippe oppstår ved at de fleste journalister, kilder til innholdet og representanter for sponsorer er av det mannlige kjønn. Toppfotballen både internasjonalt og nasjonalt, representere store forskjeller i ressursbruk (Hovden & Lippe, 2019; Lie, 2017). Selv om toppfotball for kvinner i Norge gjør det svært godt, er det lite dekning i media og lite interesse fra sponsorer. En undersøkelse fra 2017 gjennomført av NRK (Norsk Rikskringkasting) i samarbeid med SVT (Sveriges Television) og YLE (Finlands statlige allmennkringkaster for fjernsyn, radio og nye medier) avdekker at en mannlig landslagsspiller i snitt tjener 6,4 millioner mer i året enn en kvinne på landslaget. En årsak til den lave ressursstøtten for kvinnespillere, kan kobles til manglende dekning i media. Det viser seg at lagene i toppserien som får mest oppmerksomhet og mediedekning, uavhengig av kjønn, har bedre forutsetninger og betingelser i konkurransesammenheng (Skogvang 2006). Dette påvirker rammebetingelser negativt for de marginaliserte partene, da det i dag syntes å være helt nødvendig med kommersiell involvering for å drive toppidrett (Peterson, 2008).

Sportsjournalistikken er lett tilgjengelig både via TV, internett, mobil, reklame og i papir. Tilgjengeligheten gjør at sporten kan forstås som en del av underholdningsjournalistikken. Derfor har og blir sport en del av dagens opplevelseskultur med en nær og emosjonell vending, i stedet for et kritisk utgangspunkt (Lippe, 2010, s.17). Mediedekning av idrett er en kjønn arena. Kropp, sanser og estetikk er i fokus og kan forklare sportsjournalistikkens lite kritiske perspektiv. Det tydeliggjør hvorfor mediedekningen av sport lar seg forføre av maktmennes handlinger og øyeblikkets magi (Lippe, 2010, s.18). Representasjonen av idrettslag og stjerner, presenteres i media på bakgrunn av idrett, kjønn og nasjonale forventninger. Forskere slår fast at det er store forskjeller i hvordan kvinner og menn presenteres i mediasproten, både omfanget og innholdet (Ertzaas, 2012). Dette har en påvirkningskraft på mottakeren, og kan potensielt forandre et samfunns syn på kropp og kjønn.

2.2 Fotball i dag

På tross av idrettens historiske fortid, er fotball den mest populære utøvende idretten og underholdningen i Norge på tvers av alder og kjønn (Hjelseth & Hovden, 2014). Dette vitner om et stort utviklingsprang siden 1970-tallet, og vi kan krone kvinnes kamp om likestilt fotball. Arbeidet og suksessen ser vi eksempler på i landslagssammenheng. Herrefotball i Norge har aldri helt nådd opp og frem, med tanke på hvor mannsdominerende sporten er. Herrelandslaget har bare kvalifisert seg til verdensmesterskapet to ganger etter andre verdenskrig, og har til gode å nå kvart-finalen. Paradokset er at kvinnefotball i Norge gjør det bedre enn herrene. Siden Norges Fotballforbund i 1976 godkjente et kvinnelig landslag, har kvinnene vunnet det Europeiske mesterskapet i 1987 og 1993, etterfulgt av Verdensmesterskapet i 1995 og en olympisk gullmedalje i 2000 (Hjelseth & Hovden, 2014).

Det er ingen tvil om at Norges kvinnefotball har vært en stor bidragsyter til sportens tilstrømning og popularitet. Å være fotballjente i dag har blitt en vanlig og attraktiv identitet (Hovden, 2003). Kvinnefotball har utfordret og presset seg inn i en av samfunnets mektigste mannsbastioner i rekordfart. Federation Internationale de Football Association (FIFA) har i nyere tid uttalt at fremtiden er feminin (Williams, 2006, s. 157). Likevel tiltrekker kvinnefotball seg svært få tilskuere og supportere sammenlignet med herrefotball. En studie av Hjelseth og Hovden (2014) viser at det i hovedsak er menn som heier på herrefotball, og da skulle en vel tro at kvinner heier på kvinnefotball. Det viser seg derimot at antallet kvinner som heier på herrefotball har økt, mens det er vanskelig for kvinnefotballen å i det hele tatt tiltrekke seg tilskuere. Denne kjønnsbaserte holdningen viser seg å være særegent for fotball, da andre idretter i Norge tiltrekker seg supportere og tilskuere ut ifra atleters resultater (Hjelseth & Hovden, 2014).

I tillegg til tilskuere, er det en tendens til at kvinnefotball blir ekskludert fra de beste og mest prestisjefulle stadionene, i tillegg til spilltidspunkt og hvilke dager kampene blir lagt til (Hovden, 2012). Den nye rapporten om forskjeller i ressursbruk mellom jenter og gutter i fotball (Oslo Economics, 2022), viser imidlertid at tilbudet til barn og unge i dag er nokså likestilt. Kartleggingen viser at de fleste klubbene rapportere om bedre tilgang til trening for jenter, heller enn gutter.

Norge er et land som i dag blir sett på som verdensledende i likestillingspolitikken om kjønn på mange nivåer i samfunnet, også idretten. Dette vises blant annet gjennom den norske idrettens arbeid de siste årene med kjønnspolitiske satsinger. Idretten erkjenner et mer komplekst og mangefasettert politisk landskap, og arbeider mot et nytt politisk perspektiv med et integrert syn på sosialt mangfold, som påvirker og utfordrer kjønnspolitikken til det bedre for fellesskapet. Idrettsforbundet ønsker å utvikle en likhets- og likestillingsdiskurs for alle, uansett kultur og identitet (Norges Idrettsforbund, 2019). Selv om de fleste idrettsledere i dag er enige om likestilling som et viktig politisk spørsmål, står en fortsatt ovenfor et utfordrende miljø der mannlig dominans som maktstruktur ofte blir tilsløret (Hovden, 2012). For å ta tak i utfordringen, er det utarbeidet ulike strategier for mer likestilte verdier. Dette ser vi eksempler på i Norges Fotballforbunds strategiplan for perioden 2020 til 2023. Strategiplanen står for en inkluderende prosess hvor målet er å videreføre, forsterke og igangsette et fotballtilbud for alle, og en arena hvor glede, drømmer og fellesskap blir uttrykt som kjerneverdier (Norges Fotballforbund, 2020).

2.2.1 Forskjeller i toppfotball

Bente Skogvang ser i sin doktorgrad «Toppfotball - et felt i forandring» (2006) på hvordan kvinnelige og mannlige fotballspillere oppfatter sin egen, og det andre kjønns fotballutøvelse. Skogvang ser også på den økende kommersialiseringen og profesjonaliseringen i fotball de siste 20 årene, og hvordan spillere og trenere opplever dette.

Her kommer det frem at det er store kjønnsforskjeller i toppfotballen, både når det gjelder tilgang til økonomiske ressurser, medieoppmerksomhet, kommersialisering og profesjonalisering. Stereotypiene av kvinne- og herreidrett er også tydelige i media. Ulikhetene oppleves som urettferdige av spillerne. Det oppleves som diskriminerende at herrefotballen er bedre finansiert og får mer oppmerksomhet enn kvinnefotballen. Skogvang trekker også frem at spillerne opplever å bli møtt med ulike holdninger avhengig av kjønn. Det bekreftes også her at herrefotball fortsatt har høyere status, og at det er vanskeligere for kvinner å satse fotball på grunn av dårligere rammebetingelser.

2.2.2 Seksualisering av idrettsutøvere

Fotballen i Norge har kommet langt i sitt arbeid med å forbedre og inkludere felles verdier og muligheter for barn, unge og voksne etter 1970-tallet. Bare de siste årene har andelen aktive jenter og kvinner økt til ca. 30 prosent (Norges Fotballforbund, 2020). Norges Fotballforbund

har gjennom sin strategiplan for 2020-2023 tydeliggjort et ønske om å tilrettelegge for at denne økningen skal fortsette. Dette har vært et prioritert område med mål om å få flere jenter og kvinner til å delta i fotballen, både på og utenfor banen. Målet er at jenter og kvinner innen 2023 skal representere minst 40 prosent av andelen medlemmer. Et stort forbilde innen fotball i Norge, men også globalt, er Ada Hegerberg, som ble historisk i 2018 da hun, ble kåret til den første kvinnelige vinneren av Gullballen. Dette regnes som fotballens høyeste individuelle utmerkelse. Rett etter talen ble Hegerberg spurt om å «twerke» (danse på en seksuell måte med hoftebevegelser). Den mannlige vinneren av gullballen, Luka Modric, ble til sammenligning ikke bedt om å «twerke» (Johansen, 2018). Dette er et eksempel som viser hvordan samfunnet i tilfeller ser på kvinnelige idrettsutøvere som seksualiserte objekter. Jenter og kvinner møter oftere uverdige forhold og situasjoner i idrettssammenheng enn gutter og menn.

Ada Hegerberg arbeider kontinuerlig med å belyse kvinnefotballs verdier. Hegerberg har så langt i sin karriere oppnådd stor suksess. Likevel mener hun det fremdeles er mye som må skje før jenter og gutter får lik behandling i små og store fotballmiljø (Rasmussen & Ellingsen, 2021). Dette er med på å markere behovet for bevisstgjøring og opprettholdelse av likestillingsdiskusjonen innen fotball. Kvinnefotball har muligheten til å balansere likestillingsdiskusjonen, da det er en arena hvor det kvinnelige kjønn kan utfordre «maskuline» ferdigheter og kompetanse, og utøve dem på lik linje som det mannlige kjønn (Lippe, 2010).

Til tross for forskjellene som fortsatt eksisterer, er det også flere eksempler på at den norske kvinnefotballen er i endring. Det nye kvinnelaget til Brann (tidligere Sandviken) har imponert i toppserien, og det som har overrasket enda mer er det høye tallet tilskuere. (Sørensen et. al, 2022). Interessen for laget har skapt flere overskrifter i media. Fotballeksperten Carl Erik Torp uttrykker at det er på tide norsk kvinnefotball får den oppmerksomheten den fortjener. Det skjer en revolusjon i fotballen. Sørensen et. al (2022) trekker frem flere begivenheter de siste årene av stor betydning for kvinnesiden. Deriblant at Gullballen for første gang ble delt ut til den beste kvinnelige spilleren, TV-rettighetene til Women's Super League fikk en prissetting på 30 millioner pund og over halvparten av billettene til sommerens EM-sluttspill var solgt allerede i mars.

2.2.3 Utdanningsforhold

I en rapport som ser på frafall i idretten er utdanning og flytting trukket frem som betydningsfulle årsaker til dette (Seippel, 2005). En relevant faktor å ta med når frafall basert på kjønn i organisert idrett diskuteres, i dette tilfellet frafall i fotball, er derfor utdanning. Valget om å ta høyere utdanning innebærer i tillegg ofte flytting. I ungdomsårene er det store og betydningsfulle valg som må tas av hver enkelt for fremtiden videre. Frafallet kan derfor muligens sees i sammenheng med at flere jenter enn gutter velger høyere utdanning etter videregående (Statistisk Sentralbyrå, 2022).

2.2.4 Familiære forhold

Familiens idrettskultur viser seg også å ha innvirkning på ungdommers idrettsdeltakelse. Hypotesen er at familiehabitus er en viktig sosialiseringfaktor til idrett og en aktiv livsstil. (Bourdieu, 1996). Den primære sosialiseringen foregår i hjemmet. Det betyr i teorien at de av ungdommene som vokser opp med en aktiv og engasjert familie, vil forholde seg til idrett som en naturlig del av livet, i tillegg til at det er enklere å legge til rette for aktiv livsstil og vaner. Behov for støtte fra foresatte og hjemmet, viser seg viktigere i ungdomsalderen sammenlignet med barneårene, fordi idretten krever mer og blir mer «seriøs». Siden kjønnsroller beskrives som svært fremtredende i idrettssammenheng, er det viktig å ta i betraktning foreldres kjønnede tro og praksis knyttet til fotball. Det er grunn til å tro at foresatte er spesielt opptatt av gutters deltakelse og utvikling av kjønnsidentitet, da fotball er en arena som først og fremst driver maskulin virksomhet (Strandbu et al., 2019). En studie av Stefansen et al. (2018) viser imidlertid at foreldre til idrettsungdom støttet deltakelse sterkt, uavhengig av kjønn.

Andre interessante kjønnede faktorer, når idrettskultur og familiære forhold diskuteres, er forholdet mellom lite motivert sønner og aktive fedre. Fedrene som var engasjert og aktiv, uttrykte bekymring for sønnens manglende interesse og konkurransevne. Dette speiler maskuline holdninger eller stereotypier til idrett. Hypotesen er derfor at foreldre kan legge press på eller øke støtten til deres sønner for å få dem til å fortsette med idrett, selv om motivasjonen ikke er der lengre. Idrett for jenter derimot, oppfattes som mindre viktig i deres sosiale nettverk, i tillegg til at kulturen som er forankret, ofte omtaler det som “ufeminint” for jenter å drive sport. Det vil derfor i slike tilfeller være mer behov for en sterk familieidrettskultur, for å sikre jenters deltakelse (Shakib et al., 2011).

2.2.5 Forskjeller i ressursbruk

En nylig rapport som er utarbeidet for Norges Fotballforbund av Oslo Economics (2022) har sett på forskjeller i ressursbruk mellom jenter og gutter i ungdomsfotballen.

Ungdomsfotballen vil si aldersgruppen 13-19 år. 259 klubber, innenfor 18 fotballkretser har deltatt. Formålet til Oslo Economics var å kartlegge fakta som kan opplyse debatten og bidra til videreutvikling av ungdomsfotballen.

Rapporten kan konkludere med at ulikheter i fordelingen av ressurser mellom jenter og gutter i ungdomsfotballen er liten, eller ikke-eksisterende. De mener likevel forskjeller i enkelte klubber, eller på enkelte områder kan forekomme. Til tross for funnene kommer det frem at flertallet mener ressursfordelingen er ulik mellom jenter og gutter i ungdomsfotballen, og at jentene nedprioriteres. Rapporten belyser at de samme oppfatningene av en urettferdig fordeling er synlige også i andre undersøkelser.

Et funn i rapporten er at forskjellene i ressursfordeling er tydeligere desto høyere nivået er. Oslo Economics (2022) skriver at informasjonen som er samlet inn tyder på at forskjellene i ressursbruk ikke er synlige i majoriteten av klubbene, men at forskjellen er større når det kommer til satsingsnivå, hvor spillerne er mer dedikerte. Forskjellene her omfatter både trenerkompetanse, utviklingsressurser for den enkelte spiller og muligheter til matching i serier, både nasjonalt og internasjonalt. Rapporten tar ikke for seg helheten i ungdomsfotballen, men ser kun på ressursbruk. Det er derfor viktig å tolke resultatene i lys av dette. Å avdekke om jenter har samme muligheter og blir tatt like seriøst som guttene, avhenger også av en rekke andre faktorer. Oslo Economics (2022) anerkjenner også denne siden av saken. Rapporten mener at det særlig er holdninger som bør jobbes videre med. «Slik vi ser det henger holdningene sammen med forholdene i toppfotballen, der herrefotball får mer oppmerksomhet enn damefotball, og der det er store forskjeller i økonomi» (Oslo Economics, 2022, s. 4). Videre skriver rapporten at det tar tid å endre holdninger, men at et aktivt arbeid fra forbundet, kretsene og klubbene kan bidra til å endre holdninger til jentefotball, og slik bidra til at jenter og gutter har riktig tilpasset fotballtilbud for å realisere sine fotballprosjekt (Oslo Economics, 2022).

Andre faktorer som blir påpekt er at det er nødvendig å finne ut om det er samsvar mellom jentenes ønsker og det tilbudet de faktisk får. «Det vil være en styrke for den videre utviklingen av fotballtilbudet om man innhenter mer systematisk kunnskap om hvordan

jentene og guttene selv oppfatter fotballtilbudet, og hva som kreves av tilrettelegging for at deres ambisjoner og potensiale skal utvikles best mulig» (Oslo Economics, 2022, s. 5).

Verdens Gang gjorde en undersøkelse i 2019 hvor det kommer frem at toppseriespillere, eliteseriespillere og kretstrenerne i Norge mener at jenter får dårligere utviklingsmuligheter i fotball enn gutter. 63% av trenerne som svarte, mente at jentene ikke får et like godt tilbud som guttene. De fleste i undersøkelsen mener at forskjellen først oppstår i ungdomsfotballen, og at økonomi er den viktigste faktoren (Folvik & Johannessen, 2019).

I en ny undersøkelse fra Norsk Rikskringkasting (Lie & Rognerud, 2022) kommer det frem at toppklubber i Norge bruker nesten tre ganger så mye penger på talentutviklingen til en guttespiller som en jentespiller i aldersgruppen 13-19 år. Dette er i strid med Norges Fotballforbunds (2020) mål om like muligheter på tvers av kjønn. Det bekrefter likevel Oslo Economics (2022) funn som viser at forskjellene er større blant ungdom som satser. En av de største forskjellene er at satsingslagene i snitt har én trener fordelt på 16 spillere på jentesiden, mens en trener på guttesiden i snitt har ansvar for 7 spillere. Dette betyr at guttene i større grad får individuell oppfølging enn jentene (Lie & Rognerud, 2022).

2.2.6 Fotball som kjønnets mulighetsrom

Artikkelen «Fotball som kjønnets mulighetsrom» (Persson et al., 2020) baserer seg på intervjuer med 14-15 år gamle jenter på to ulike fotballag. Her utforskes jentenes egne idrettsprosjekt, hva de ønsker og føler at de kan få til gjennom fotball i en kjønnets kontekst. Metafortellingen om kvinnefotball som underordnet herrefotball er sentral i studien. Her kommer det frem at kvinnefotball fortsatt blir betraktet som annenrangs sammenlignet med herrefotball. Herrefotball blir betraktet som fotball, mens kvinnefotball er kvinnefotball. Det er fortsatt herrefotball som er *normen*. Jentene som blir intervjuet mener fremstillingen av kvinnefotball er urettferdig. Uansett hvor gode de blir vil de aldri få den samme oppmerksomheten og anerkjennelsen som guttene. Ulikheten i muligheter er tydelige. Dette resulterer i at jentene ikke gjør fotball til et satsingsprosjekt, men heller kun et fritidsprosjekt som ikke krever investering av tid, krefter og identitet. Artikkelen viser også til at en lavere andel jenter i fotballen kan skyldes at jenter er mindre ambisiøse, eller har et mindre konkurranseinstinkt enn gutter. I tillegg velger de oftere å prioritere skole eller andre fritidsaktiviteter fremfor idrett (Persson et al., 2020).

2.3 Oppgavens problemstilling i lys av teori

Ut ifra et biologisk og historisk perspektiv har kvinner ikke hatt de samme mulighetene som menn i fotball. Mye har endret seg siden 1976, da Norges Fotballforbund for første gang åpnet sine fotballbaner for kvinner. Utviklingen har særlig vært tydelig de siste tiårene og går i en positiv retning for likestilling. Likevel kommer det frem i nyere forskning at kvinnefotball oppleves som annenrangs sammenlignet med herrefotball (Persson et. al. 2020). Kvinnelige fotballspillere oppnår ikke den samme statusen som mannlige. Det er også et tydelig sprik mellom Oslo Economics rapport (2022) som finner få forskjeller i ressursfordeling, i forhold til Norsk Rikskringkastings (2022) kartlegging av en tydelig skjevfordeling blant jenter og gutter på satsingslag. Verdens Gangs undersøkelse (Folvik & Johannesen, 2019) viser også at det er en allmenn oppfatning at ressurser fordeles ulikt mellom jenter og gutter. I tillegg kommer det frem i intervjuene til Persson et al. (2020) at jenter oftere enn gutter velger å ikke satse grunnet dårligere muligheter. Oslo Economics rapport (2022) påpekte i likhet med Norsk Rikskringkasting (2022) at det var forskjeller i toppen, og at det er nødvendig å hente informasjon om hvordan jenter og gutter selv opplever fotballtilbudet og mulighetene. Denne bacheloroppgaven kan være med å belyse akkurat dette, og innhenter informasjon om spillernes ønsker og oppfattelse av muligheter.

3.0 Metode

Bacheloroppgaven benyttet en kvantitativ metode, i form av digital spørreundersøkelse, for å svare på problemstillingen. Datamaterialet ble samlet inn i perioden mellom 17.02.22 og 10.05.22.

3.1 Undersøkelsens omfang

Oppgavens emne er stort og krever en avgrensning. Oppgaven ønsker først og fremst å kartlegge utøvernes tanker om egen fremtid i fotball, hvordan de vil beskrive sine ambisjoner og hvordan de opplever sine utviklingsmuligheter. Hensikten med noen av spørsmålene, er å danne en oversikt over hva som har innvirkning på hovedspørsmålene. En del av spørsmålene er derfor generelle og omhandler ulike aspekter som kan ha innvirkning. Det blir sett på hvor lenge de har drevet med fotball, hvor mange treningstimer de har i uken, om de driver med andre aktiviteter i tillegg, om de har mannlige eller kvinnelige trenere, forholdet til treneren, miljøet på laget, skadeperioder, utviklingsmuligheter, oppfattelse av tekniske ferdigheter,

prioriteringer, økonomi og foresattes involvering.

På grunn av bacheloroppgavens begrensede omfang, ble det gjort et valg om å ekskludere noen spørsmål fra planleggingsfasen til gjennomføringsfasen av spørreskjemaet. Dette var spørsmål om psykisk helse, skolehverdag, forbilder innenfor idretten, medias fremstilling, konkret syn på fremtidsmuligheter, trenerkompetanse, individuell oppfølging og sammenligning av muligheter med det motsatte kjønn. Konkrete spørsmål rundt oppfattelsen deltakergruppen har av fremtidsmuligheter i fotballen, og hvilke tanker det har rundt kvinne- og herrefotball kunne også bidratt med nyttig informasjon til problemstillingen.

Det er kun de to biologiske kjønnene som er tatt med i undersøkelsen, da dette per dags dato samsvarer med Norges Fotballforbunds sortering av medlemmer. Å utforske et større mangfold er absolutt interessant og ikke minst viktig, men det ville krevd et betydelig større utvalg, eller bruk av kvalitativ undersøkelse. I tillegg burde oppgaven blitt vinklet på en annen måte for å dekke relevant problematikk knyttet til kjønns mangfold.

I starten av arbeidet var tanken å kartlegge gutter og jenters ambisjoner innenfor flere idretter, og undersøke ulikheter fra idrett til idrett knyttet til kjønn. Dette ble vurdert som for omfattende for bacheloroppgavens størrelse. Oppgaven er avgrenset til kun fotball, da det er den mest utbredte idretten i Norge og fordi jenter er i et betydelig mindretall (Oslo Economics, 2022). Det arbeides også i skrivende stund aktivt med å styrke muligheter og likheter på tvers av kjønn i fotball.

Å velge ut hvilke faktorer som skulle inkluderes i undersøkelsen var omfattende, men sluttresultatet gjenspeiler et forsøk på å dekke et vidt spekter. Fordelen med å utforske mange faktorer er at det gjør det lettere å få et helhetlig perspektiv på hva som henger sammen og hva som skiller seg ut. Dette kan være en god indikator på hva som kreves videre av mer spesifikk forskning. Ulempen er at omfanget ikke går i dybden på de enkelte temaene, og at resultatene ikke kan konkludere med absolutt sikkerhet, eller sammenheng.

3.2 Utvalg

Totalt ble det registrert svar fra 47 respondenter. 47% (n=22) av svarene er fra jenter og 53% (n=25) fra gutter. Svarene er fra totalt fire klubber innenfor Hordaland fotballkrets.

3.3 Prosess og rekruttering

Før et spørreskjema kunne utarbeides, måtte oppgaven bygge på tidligere forskning, teorier og kunnskaper. Når det hadde blitt fremstilt et tydelig fundament for oppgavens formål, kunne spørsmålene formuleres og tilpasses den ønskede deltakergruppen. Dette skjedde i perioden fra 06.01.22 til 08.02.22. Videre tok bacheloroppgaven utgangspunkt i Norges Fotballforbunds hjemmesider, for å kartlegge klubber og hente kontaktinformasjon.

Fotballklubbene ble valgt ut basert på deres geografiske beliggenhet, som i dette tilfellet ble avgrenset til kretsen Hordaland. Norges Fotballforbund bruker Hordaland som en egen krets på sine nettsider, til tross for fylkessammenslåingen (Norges Fotballforbund, u.å.-a).

Opgaven bruker av den grunn samme betegnelse. Fordi oppgaven ble utarbeidet i Bergen, var det naturlig å fokusere på klubber i samme område. Utgangspunktet var fotballklubber i Bergensområdet, men det ble besluttet å utvide til Hordaland, i forsøk på å få inn flere svar.

Informasjonen på Norges Fotballforbunds nettside ble brukt som kilde til kontakt og utvelgelse av klubber som deltok. Klubbene er sortert alfabetisk på nettsiden. Utvelgelsen fungerte derfor på samme måte, i alfabetisk rekkefølge. Utvalget ble i tillegg tatt på bakgrunn av antall jente- og guttespillere i alderen 16-18 år. Det var en del klubber som ikke hadde spillere, eller tilstrekkelig med ønsket antall spillere i denne aldersgruppen, som derfor ble sortert vekk.

E-post ble sendt ut til de utvalgte klubbene, med spørsmål om å ta del i undersøkelsen. E-posten inneholdt tilstrekkelig informasjon som hadde til hensikt å fremme oppgavens formål. Dersom mottakerne hadde eventuelle spørsmål, skulle det være enkelt å kontakte undersøkelsens ansvarlige. Et par av mottakerne tok kontakt via telefon. Ellers korresponderte mottakere via e-post. Mottakerne fikk forklart i e-post at innehaverne kunne stille fysisk for ekstra utfyllende forklaring, eller hjelp til å dele undersøkelsen dersom ønskelig. Dette var det ingen klubber som benyttet seg av. Samtlige klubber som deltok, fikk sendt linken elektronisk og videresendte denne til de aktuelle deltakere. Undersøkelsen ble formidlet som link til spillere enten via e-post eller i mobilapplikasjonen Spond (digital tjeneste for organisering og kommunikasjon mellom medlemmer). Det var mulig å gjennomføre undersøkelsen både på mobil og PC/ Mac. Deltakerne som fikk tilsendt linken hadde selv valget mellom å delta eller å ikke delta.

Innehaverne av undersøkelsen hadde gjennom perioden flere dialoger med klubbene. Dette gjaldt antall deltakere og å kontrollere at linken var blitt delt med ønsket gruppe. Spørreundersøkelsen fikk færre respondenter enn ønskelig. Målet var å få rundt 100 respondenter, 50 fra hvert kjønn. Det var utfordrende å få tak i svar fra nok klubber. Fra de klubbene som deltok, var det heller ikke alle registrerte spillere i den aktuelle aldersgruppen som svarte. Flere av spillerne hadde kun besvart deler av undersøkelsen, og ble av den grunn filtrert vekk. På grunn av få respondenter ble stengingen av undersøkelsen utsatt til 10.05.2022, i stedet for slutten av april som var den opprinnelige planen. I ettertid har det blitt drøftet om antall respondenter hadde vært høyere, dersom undersøkelsens ansvarlige hadde benyttet telefonkorrespondanse, fremfor å ta kontakt via e-post.

3.4 Spørreskjema

Spørreskjemaet (vedlegg 2) ble utviklet med bakgrunn i at en rekke forskning har funnet forskjeller på jenter og gutters ambisjoner i aldersgruppen 16-18 år. For å få nok bredde og tilstrekkelig med data fra hvert kjønn, var det hensiktsmessig å stille de samme spørsmålene til flest mulig. Derfor fikk alle som deltok samme spørsmål. Ønsket var å samle inn mest mulig empiri for å kartlegge eventuelle forskjeller på en objektiv måte, basert på utvalgte variabler. En kvantitativ metode gir bedre muligheter til å sammenligne svarene ved at alle får de samme spørsmålene og svaralternativene.

Deltakerne gjennomførte en nettbasert spørreundersøkelse via SurveyXact (et digitalt og sikkert verktøy for utforming, innsamling og analysing av data på en oversiktlig og enkel måte). Spørreskjemaet inneholdt totalt 24 spørsmål. Spørsmålene var for det meste avkryssningsspørsmål med 2-8 svaralternativ. Et av spørsmålene var et åpent spørsmål med svarfelt, hvor deltakerne ble bedt om å beskrive sine ambisjoner. Spørsmålene hadde til hensikt å kartlegge deltakernes ambisjoner, tanker om egen fremtid i fotball og utviklingsmuligheter. Flere av spørsmålene omhandlet også andre forhold.

3.5 Etikk

Alle deltakerne signerte informert samtykkeskjema (vedlegg 1) før deltakelse, som inneholder alle krav NSD har til et slikt samtykke. Her fikk de informasjon om undersøkelsens formål, anonymitet og hva det innebar å delta.

Det ble ikke søkt om godkjenning fra NSD til denne undersøkelsen, fordi opplysningene som ble hentet inn, ikke kunne identifisere enkeltpersoner direkte eller indirekte. Det var heller ikke mulig å finne identifiserende opplysninger i spørsmålene som ble besvart (NSD, 2022).

Spørreundersøkelsen benyttet en «anonym løsning» via nettsiden SurveyXact. Det vil si at IP-adresse, eller andre elektroniske spor, ikke samles inn. Det anonyme datamaterialet, ble midlertidig lagret under bacheloroppgavens utarbeidelse. Resultatene skulle kun analyseres til bacheloroppgavens formål, og ble slettet da oppgaven var ferdigstilt. Dette skjedde i sikre og beskyttede omgivelser via Høgskolen på Vestlandet. Tilgang til datainnsamlingen og resultatene i SurveyXact krevde i tillegg innlogging.

4.0 Analyse

Dataene ble analysert i SurveyXact ved å ta i bruk sidens egne analyseverktøy, for fremstilling av deltakernes svar-variabler. Analysen ble gjort etter endt undersøkelse og sammenlignet svarene på tvers av kjønn ved bruk av filtrering. Sammenhenger mellom andre faktorer ble også analysert.

Spørsmålene i undersøkelsen tar for seg sentrale variabler knyttet til deltakernes opplevelse av fotballdeltakelse på mikro- og mesonivå. Det ble undersøkt eventuelle forskjeller, eller likheter på tvers av kjønn. Undersøkelsens hypotese har utspring i tidligere forskning, studier og et historisk perspektiv på kjønnede forskjeller i fotball.

De fleste av spørsmålene i spørreundersøkelsen tok utgangspunkt i beskrivende statistikk / deskriptiv analyse. Svarene fra spørreundersøkelsen ble analysert gjennom en beskrivende statistikk i form av prosent og antall.

Undersøkelsen skilte mellom de to biologiske kjønnene, jente og gutt, i tillegg til de som identifiserer seg som «annet». Sluttresultatet viste å ikke inneholde deltakere som identifiserte seg som «annet». På bakgrunn av oppgavens formål ville ikke deltakere med variabelen «annet» blitt inkludert i analysen, da kartleggingen i hovedsak tar for seg forskjeller mellom jenter og gutter.

I analysen av alle spørsmålene er kjønn brukt som den viktigste variabelen. Variabelen «bli så god som mulig» som viktigste faktor for å drive med fotball er også brukt til å analysere spørsmålene, både isolert og i kombinasjon med kjønnsfilter. «Fotball» fremfor «utdanning/jobb» er også brukt som en variabel.

5.0 Resultat

Totalt ble det registrert svar fra 47 respondenter. 47% (n=22) av svarene er fra jenter og 53% (n=25) fra gutter. Svarene er fra totalt fire klubber innenfor Hordaland fotballkrets.

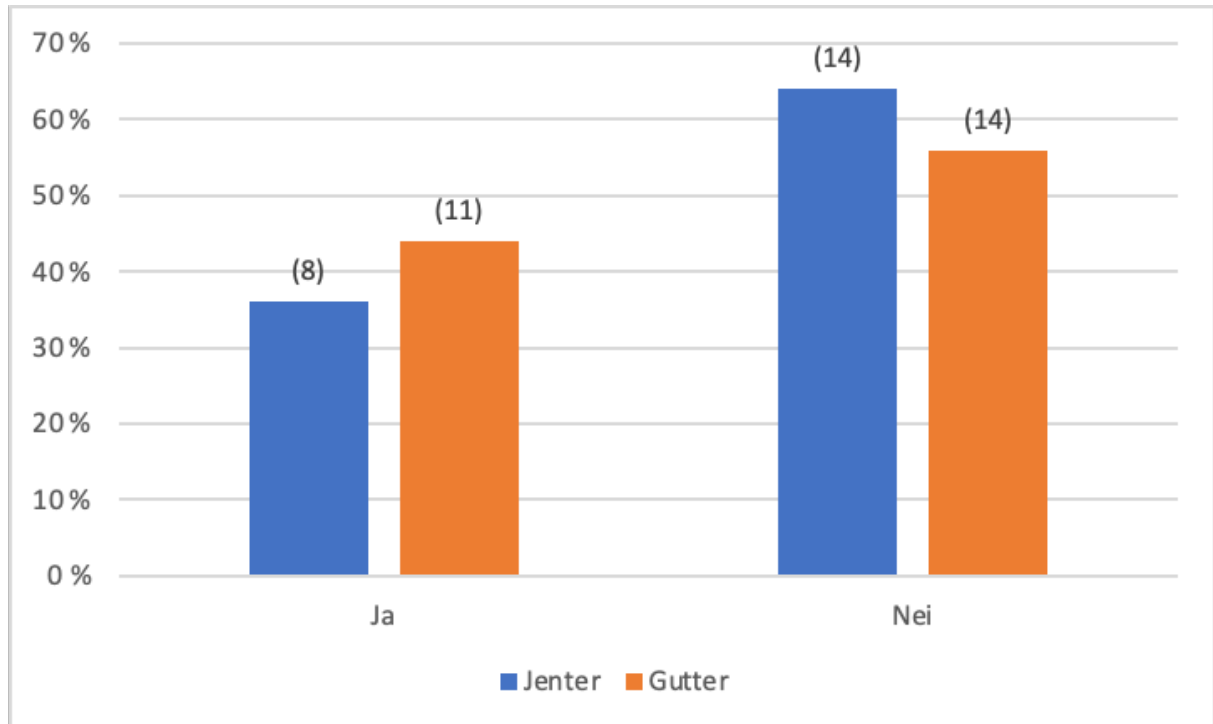
5.1 Bakgrunnsinformasjon

Tabell 1: Oversikt over respondenters fødselsår, hvor mange år de har drevet med fotball og hvor mange treningstimer de har i uken.

Fødselsår	Jenter % (n)	Gutter % (n)
2004	5 (1)	24 (6)
2005	32 (7)	40 (10)
2006	64 (14)	36 (9)
Antall år med fotball		
0-4	0 (0)	0 (0)
5-9	55 (12)	24 (6)
>10	45 (10)	76 (19)
Treningstimer i uken		
0-4	14 (3)	12 (3)
5-8	64 (14)	48 (12)
9-12	14 (3)	24 (6)
>12	9 (2)	16 (4)

5.2 Tanker om å slutte med fotball de siste to årene

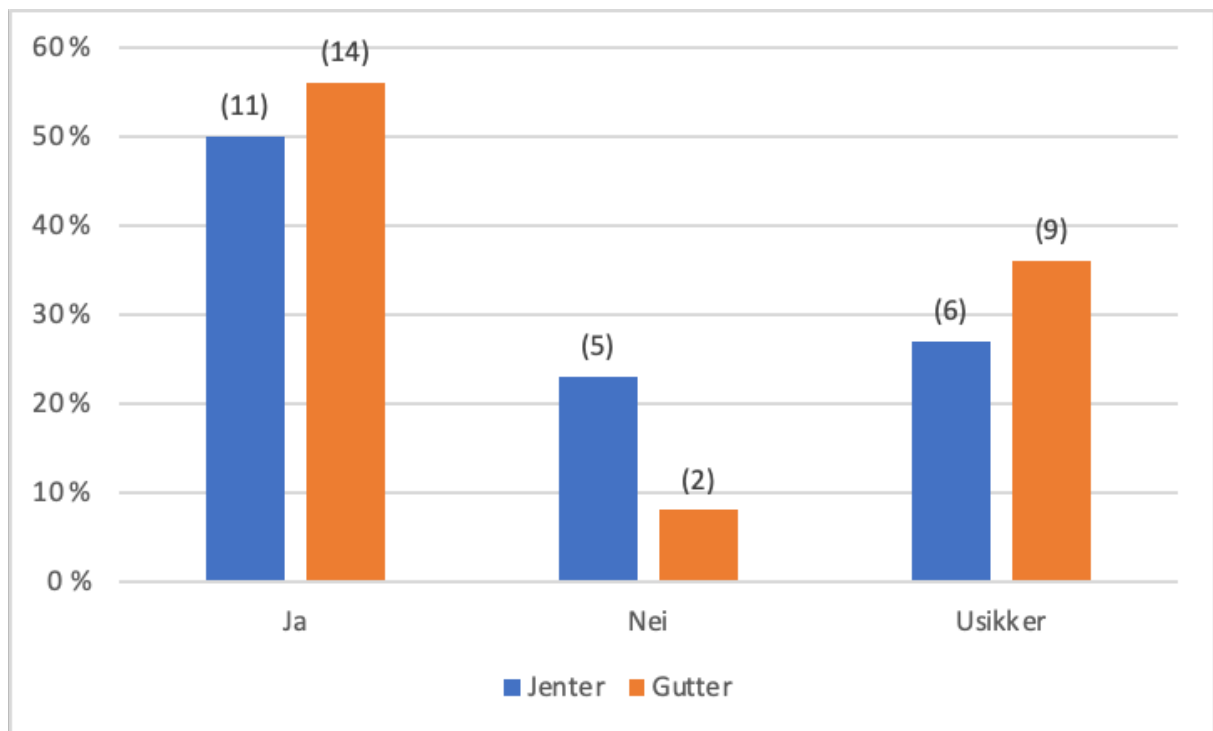
Det er flere gutter enn jenter som svarer at de har hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene. 36% (n=8) av jentene svarer ja på spørsmålet: «Har du hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene?». Mens 44% (n=11) av guttene svarer det samme. Det er ikke en markant forskjell.

Figur 1: Jentene og guttenes svar på spørsmålet: «har du hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene?».

5.3 Ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene?

50% (n=11) av jentene og 56% (n=14) av guttene ser for seg å fortsette med fotball de neste fem årene. 23% (n=5) av jentene og 8% (n=2) av guttene oppgir at de ikke ser for seg å fortsette, mens 27% (n=6) av jentene og 36% (n=9) av guttene er usikre.

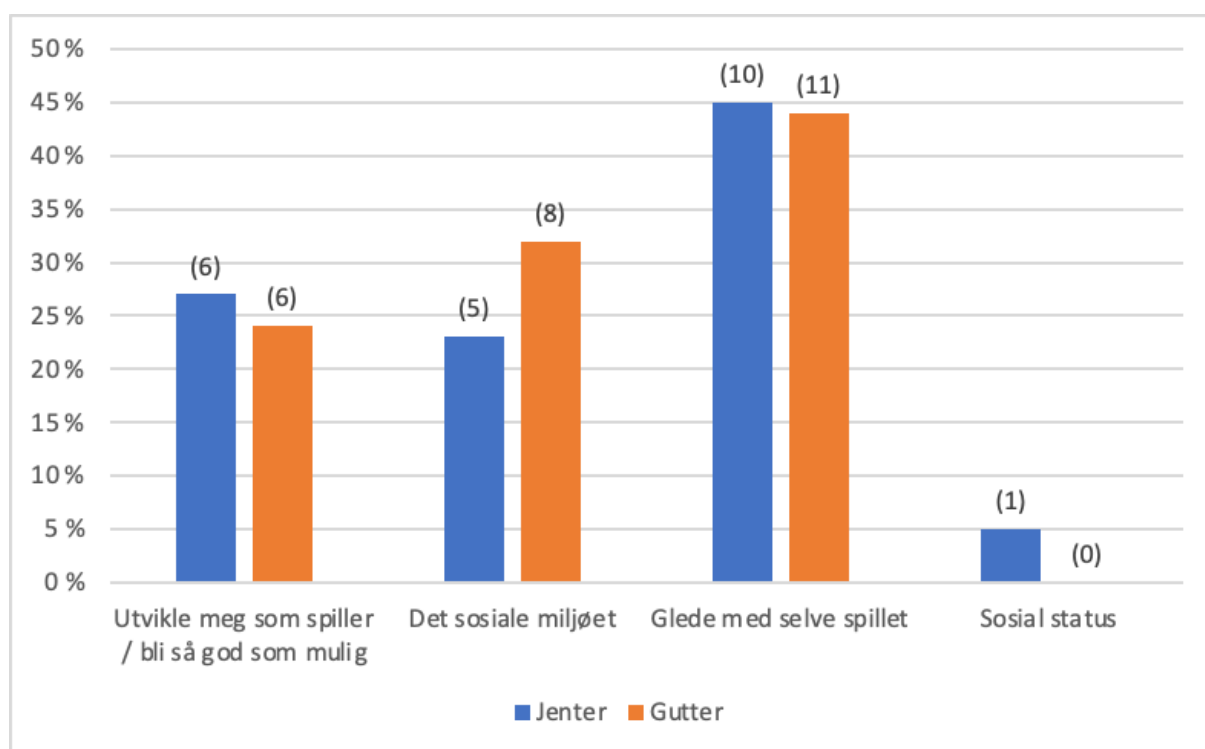
Figur 2: Jentene og guttenes svar på spørsmålet: «ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene?».

5.4 Annen idrett/aktivitet i tillegg til fotball og prioritering

9% (n=2) av jentene driver med en annen idrett/aktivitet i tillegg til fotball. 100% (n=2) av jentene som driver med en annen aktivitet oppgir at de prioriterer denne idretten/aktiviteten fremfor fotball. 24% (n=6) av guttene driver med en annen aktivitet i tillegg til fotball, og 50% (n=3) av guttene som driver med annen idrett/aktivitet oppgir at de prioriterer denne aktiviteten fremfor fotball.

5.5 Viktigste faktor for å drive med fotball

På spørsmålet «hva er den viktigste faktoren til at du driver med fotball?» er svarene til jentene og guttene omtrent likt fordelt. Faktorene som utmerker seg for begge kjønn er: «glede med selve spillet», «det sosiale miljøet» og «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig». Det som skiller seg ut, er at guttene i større grad oppgir «det sosiale miljøet» som den viktigste faktoren. 32% (n=8) av guttene, mot 23% (n=5) av jentene. 27% (n=6) av jentene og 24% (n=6) av guttene har «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig» som viktigste faktor. Faktorer som var med i spørreskjemaet, men som ingen respondenter valgte, er ikke inkludert i diagrammet. Dette var «holde meg i form», «utseende», «forventninger fra andre» og «annet».

Figur 3: Viktigste faktor for å drive med fotball.

5.6 Mannlig/kvinnelig trener

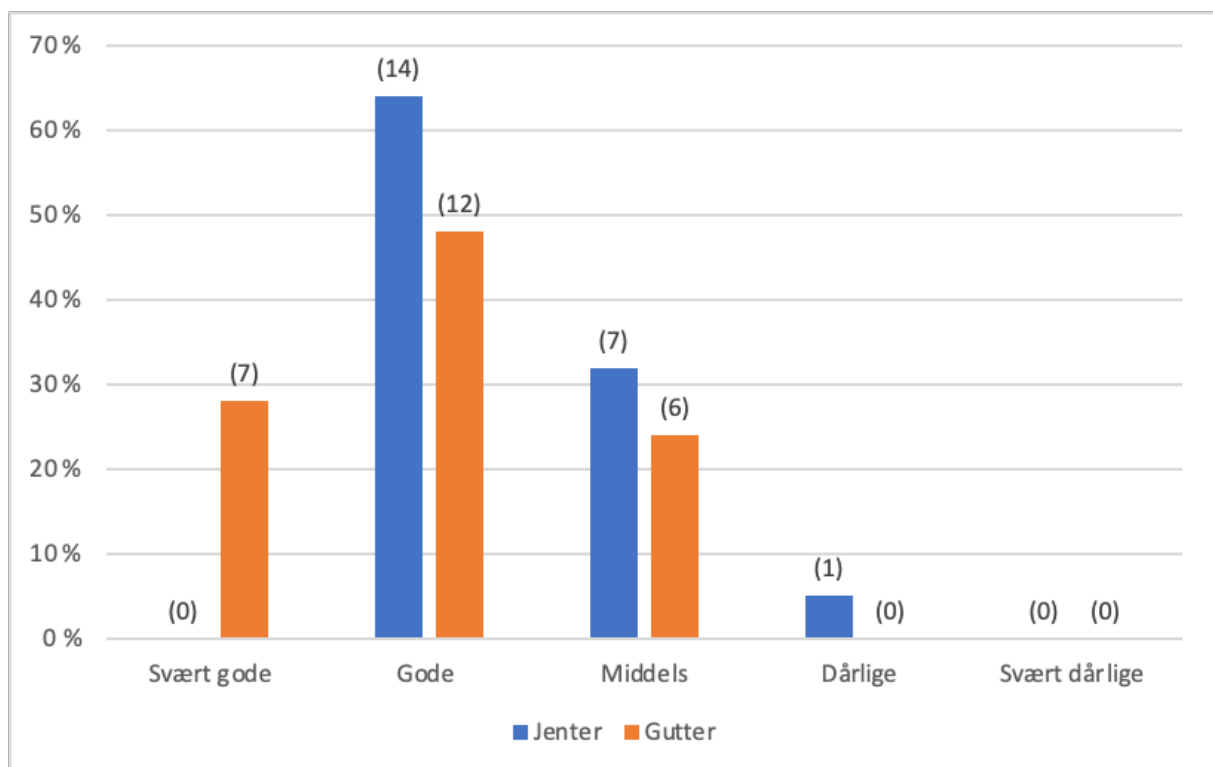
2% (n=1) av alle respondenter oppgir at de har en kvinnelig trener. 77% (n=36) av respondenter har en mannlig, mens 21% (n=10) har flere trenere. Det er flere jenter enn gutter som har flere trenere; 32% (n=7) av jentene og 12% (n=3) av guttene. Respondenten som har en kvinnelig trener, er en jente.

5.7 Relasjon til trener

På spørsmålet «Hvordan er din relasjon til treneren?» er svarene fra jentene og guttene omtrent like. Totalt har 90% (n=42) svart «svært god» eller «god», 6% (n=3) har svart «nøytral» og 4% (n=2) har svart «dårlig». Ingen av respondenter har svart «svært dårlig». Blant jentene er svarene fordelt slik: 45% (n=10) «svært god», 41% (n=9) «god», 9% (n=2) «nøytral», 5% (n=1) «dårlig». Blant guttene er svarene fordelt slik: 44% (n=11) «svært god», 48% (n=12) «god», 4% (n=1) «nøytral», 4% (n=1) «dårlig».

5.8 Opplevelse av egne tekniske ferdigheter

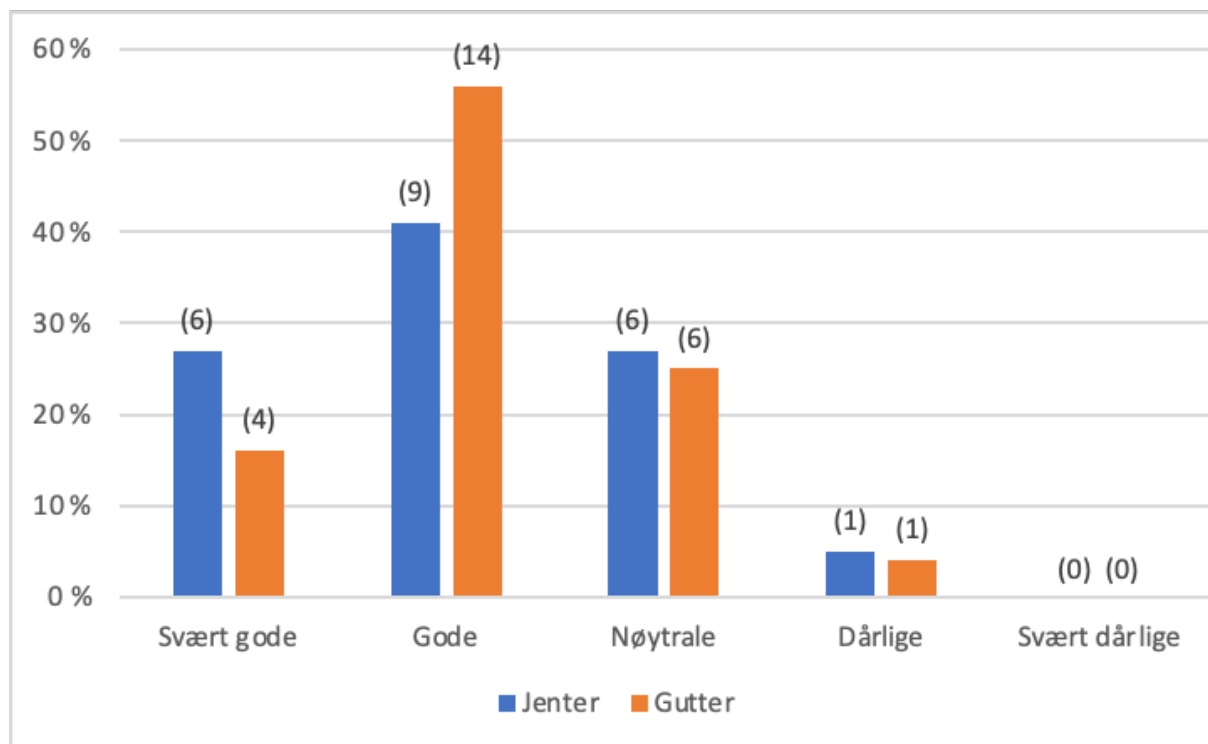
Det kommer frem store forskjeller i jentene og guttenes svar på «hvordan opplever du dine tekniske ferdigheter i fotball?». Den største forskjellen er at 28% (n=7) av guttene, mens ingen 0% (n=0) av jentene svarer «svært gode». 64% (n=14) av jentene svarer at de opplever egne ferdigheter som «gode», 32% (n=7) som middels og 5% (n=1) som dårlige. Ingen av jentene har svart «svært dårlige». Blant guttene svarer 48% (n=12) «gode» og 24% (n=6) «middels». Ingen av guttene har svar «dårlige» eller «svært dårlige».

Figur 4: Opplevelse av egne tekniske ferdigheter.

5.9 Opplevelse av utviklingsmuligheter på laget

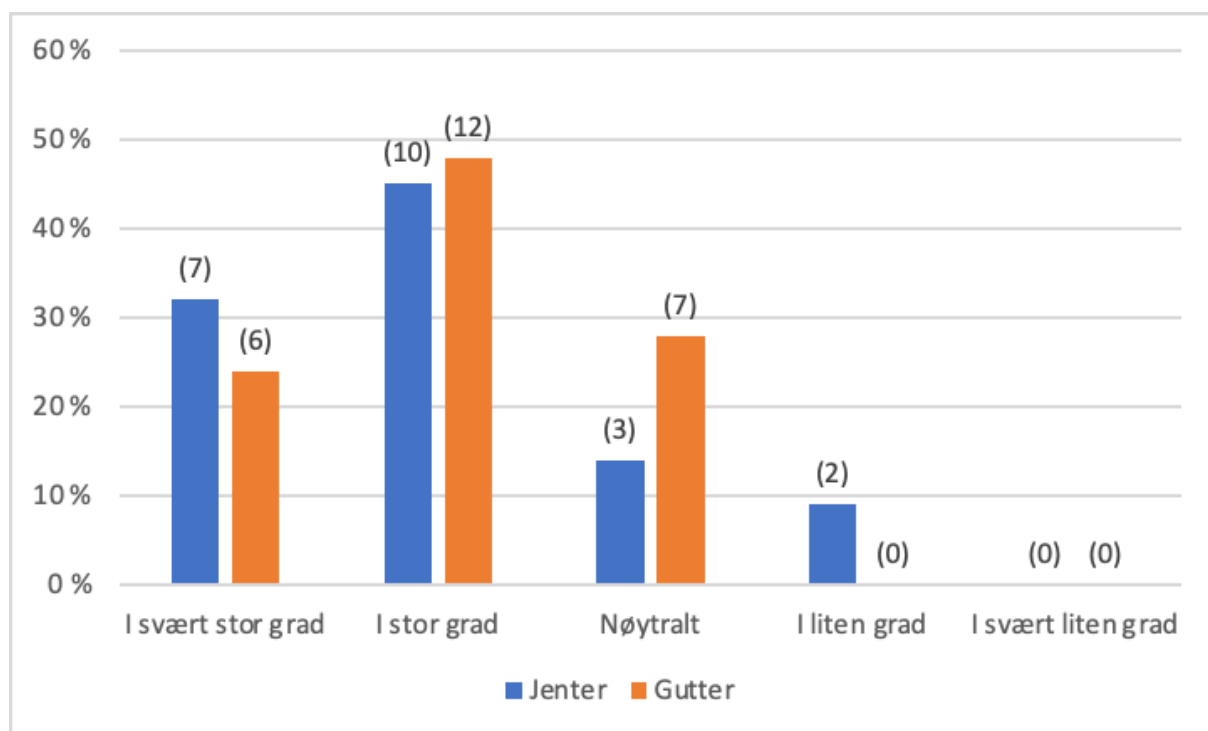
Av jentene svarer 68% (n=15) at de opplever utviklingsmulighetene på laget som «gode» eller «svært gode». 27% (n=6) svarer «nøytrale». 5% (n=1) av jentene svarer «dårlige» eller «svært dårlige». Blant guttene svarer 72% (n=28) «svært gode» eller «gode». 24% (n=6) svarer «nøytrale», og 4% (n=1) svarer «dårlige». Det er likevel flere jenter enn gutter som opplever utviklingsmulighetene som «svært gode». 27% (n=6) av jentene svarer dette, mens det samme kun gjelder for 16% (n=4) av guttene.

Figur 5: *Opplevelse av utviklingsmuligheter på laget.*

5.10 Opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter?

På spørsmålet «opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter på laget?» er andelen jenter og gutter som svarer enten «i svært stor grad» eller «i stor grad» ganske lik. 77% (n=17) av jentene og 72% (n=18) av guttene svarer dette. Det er litt flere jenter enn gutter som har krysset av på den førstnevnte. Flere gutter enn jenter har krysset av på «nøytralt». Det er derimot kun jenter som har svart «i liten grad». Dette gjelder 9% (n=2). Ingen av kjønnene har svart «i svært liten grad».

Figur 6: «Opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter?».

5.11 Spilletid i posisjonen deltakerne ønsker å bli god i

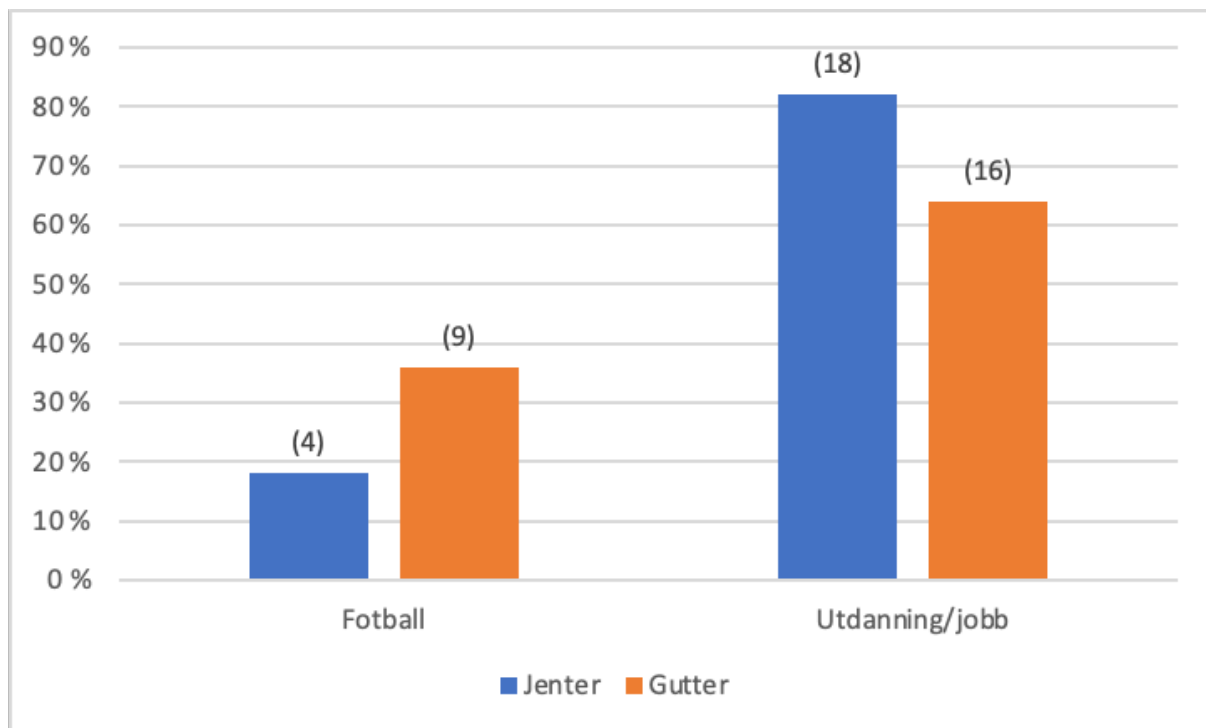
På spørsmålet «får du nok spilletid i den posisjonen du ønsker å bli god i?» svare 73% av jentene og 80% av guttene «i svært stor grad» eller «i stor grad». 18% av jentene og 16% av guttene svarer «i noen grad». 5% av jentene og 0% av guttene svarer «i liten grad» eller «i svært liten grad». 5% av jentene og 0% av guttene svarer «posisjon har ingen betydning så lenge jeg får spille».

5.12 Det sosiale miljøet på laget

86% (n=19) av jentene og 84% (n=21) av guttene svarer at det sosiale miljøet på laget er «svært godt» eller «godt». 9% (n=2) av jentene og 16% (n=4) av guttene svarer at det er «nøytralt», mens 5% (n=1) av jentene og 0% (n=0) av guttene svarer at det er «dårlig». Ingen har svart «svært dårlig».

5.13 Fotball versus utdanning/jobb

18% (n=4) av jentene og 36% (n=9) av guttene svarer at de ville valgt fotball fremfor utdanning/jobb dersom de måtte velge.

Figur 7: «Dersom du var nødt til å velge mellom fotball og utdanning/jobb ville du valgt:».

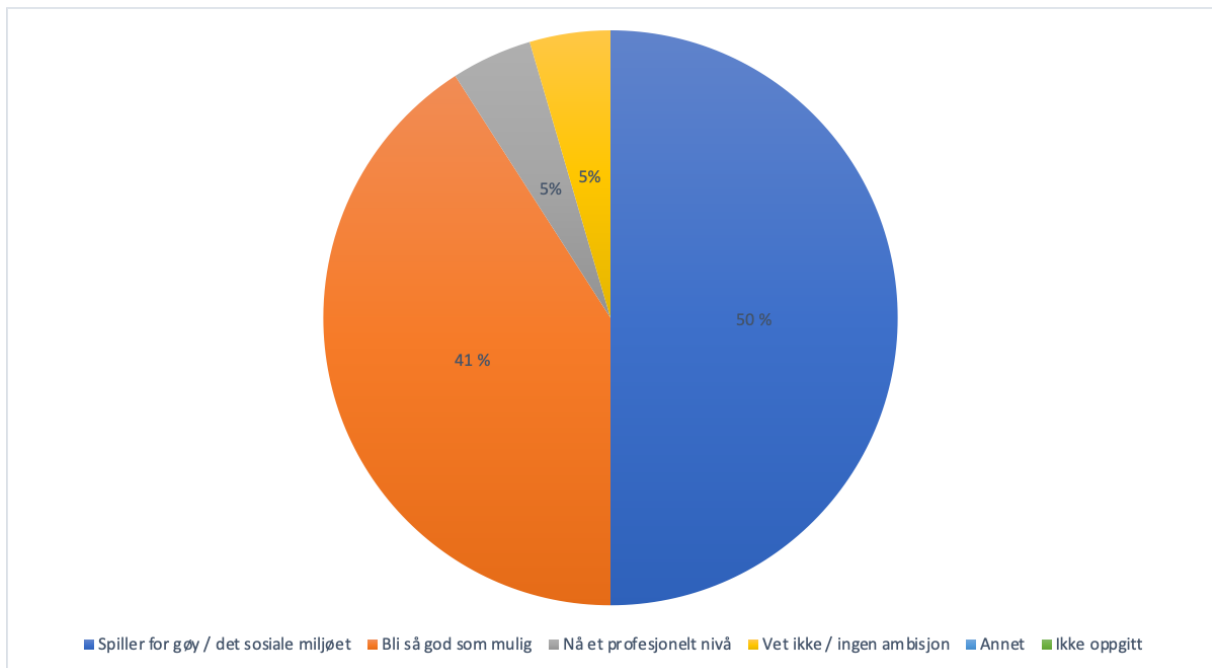
5.14 Fortsatt med fotball dersom nødt til å bytte klubb?

55% av jentene (n=12) og 68% (n=17) av guttene oppgir at de ville fortsatt med fotball dersom de var nødt til å bytte klubb. 14% (n=3) av jentene og 12% (n=3) av guttene svarer at de ikke ville fortsatt. Mens 32% (n=7) av jentene og 20% (n=5) av guttene er usikre.

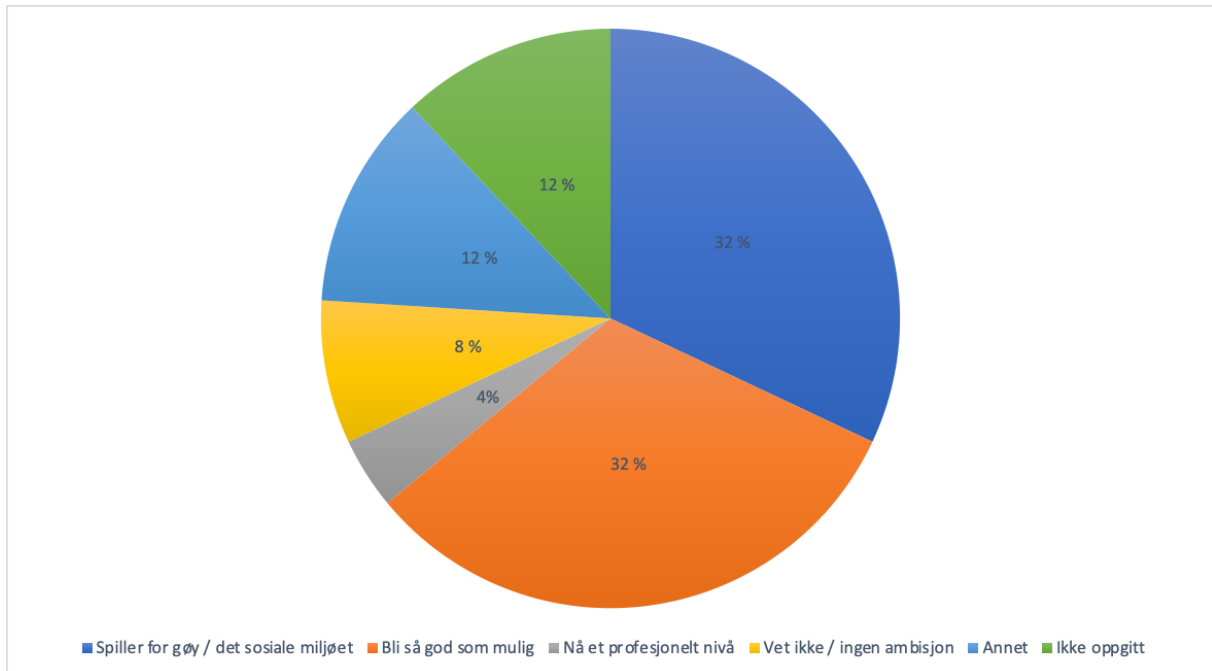
5.15 Beskrivelse av egne ambisjoner

Et av spørsmålene i undersøkelse var «hvordan vil du beskrive dine ambisjoner i fotball?». Dette spørsmålet hadde et åpent svarfelt. Det som går igjen i svarene på spørsmålet er «ha det gøy» og «bli så god som mulig». Dette gjelder for begge kjønn. Svarene kan kategoriseres i fem kategorier: «spiller for gøy / det sosiale miljøet», «bli så god som mulig», «nå et profesjonelt nivå», «vet ikke / ingen ambisjon», «annet» og «ikke oppgitt». Kategorien «spiller for gøy / det sosiale miljøet» er den største for jentene, hvor 50% (n=11) havner. For guttene er tallet 32% (n=8). Det er likevel flere jenter enn gutter som oppgir at de har høye ambisjoner. 46% (n=10) av jentene skriver at de enten vil bli så god som mulig, eller spesifiserer at de ønsker å nå et profesjonelt nivå. Blant guttene er det 36% (n=9) som oppgir det samme. Det er en respondent fra hvert kjønn som skriver at de ønsker å nå et profesjonelt

nivå. 32% (n=8) av guttene havner i kategoriene «vet ikke / ingen ambisjon», «annet» eller «ikke oppgitt». Her havner derimot kun 5% (n=1) av jentene.

Figur 8: Jenter, kategorisering av svar på ambisjonsbeskrivelse.

Figur 9: Gutter, kategorisering av svar på ambisjonsbeskrivelse.

5.16 Skadeperiode og motivasjon

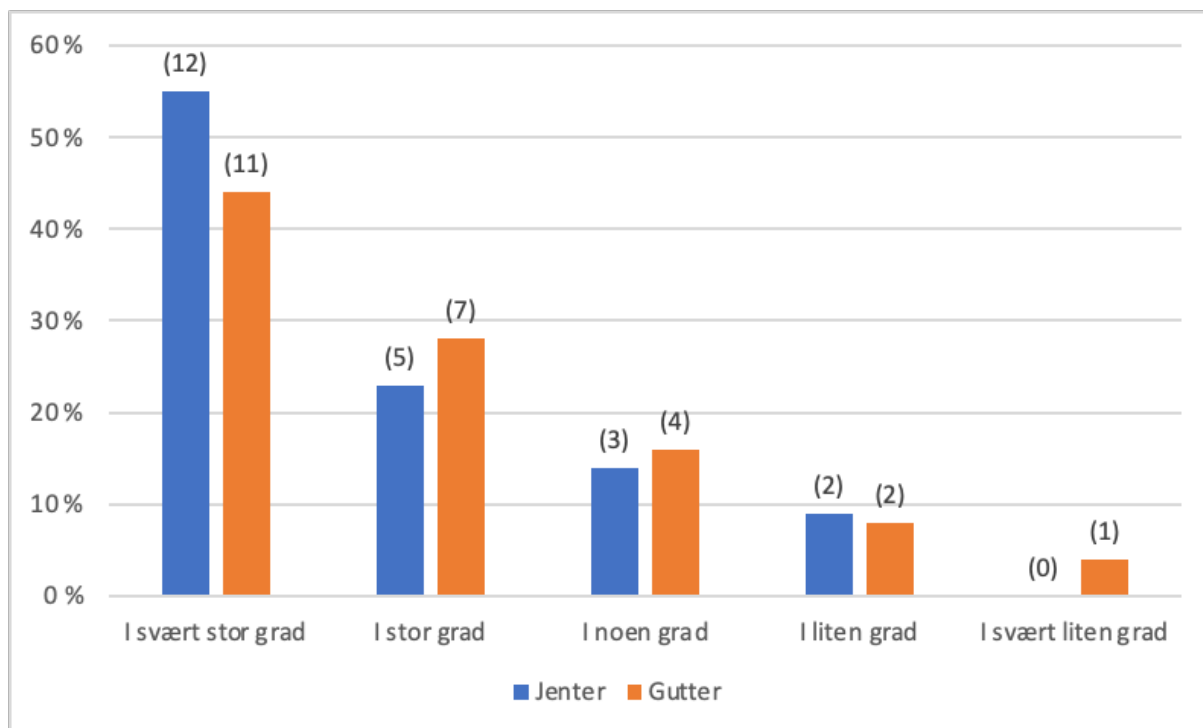
Undersøkelsen stiller spørsmålet: «har du hatt en fotballrelatert skade de siste to årene som har hindret deg i å spille fotball i en periode på to mnd. eller mer?». Her svarer 41% (n=9) av jentene og 40% (n=10) av guttene «ja». 23% (n=5) av jentene og 8% (n=2) av guttene er skadet nå. 23% (n=5) av jentene og 28% (n=7) av guttene oppgir at skadeperioden har gått utover motivasjonen. Også de som ikke hadde hatt en fotballrelatert skade er regnet med som en del av den totale prosenten på dette spørsmålet. Dette vil si at 55% (n=5) av jentene som hadde hatt en skadeperiode oppgir at dette har gått utover motivasjonen eller ambisjonen i fotball. Det samme gjelder for 70% (n=7) av guttene som hadde hatt en skadeperiode.

5.17 Påvirker personlig økonomi motivasjon, ambisjon og utvikling?

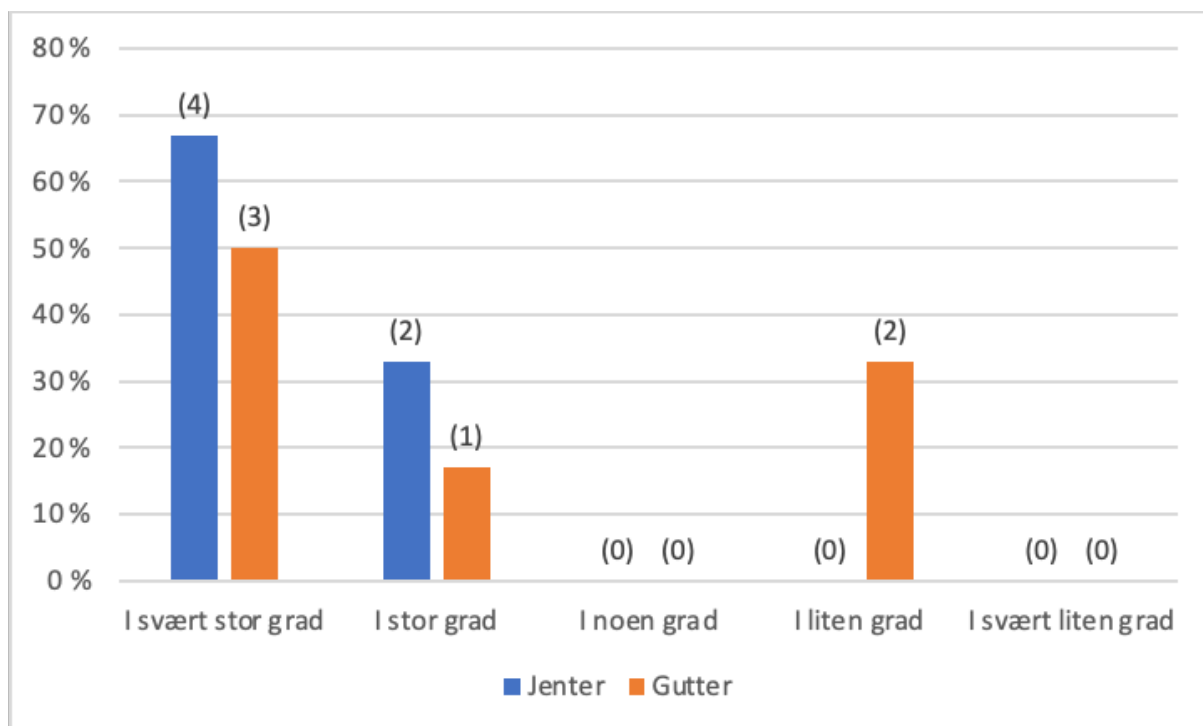
Det kommer frem at personlig økonomi ikke er en faktor som har påvirkning på motivasjon, ambisjon og utvikling i fotball for majoriteten av respondenter. Kun 9% (n=2) av jentene og 12% (n=3) av guttene oppgir at økonomi har påvirkning på dette. Prosentandelen er høyere blant de som svarer at de ville valg fotball fremfor utdanning/jobb, blant disse respondenter svarer 25% (n=1) av jentene og 22% (n=2) av guttene at økonomi har påvirkning på motivasjon, ambisjon og utvikling.

5.18 Foresattes engasjement

Av jentene svarer 55% (n=12) av jentene at foresatte engasjerer seg «i svært stor grad». 23% (n=5) svarer «i stor grad». 14% (n=3) svarer «i noen grad». 9% (n=2) svarer «i liten grad». Ingen av jentene har svart «i svært liten grad». Blant guttene oppgir 44% (n=11) at foresatte engasjerer seg «i svært stor grad». 28% (n=7) svarer «i stor grad». 16% (n=4) svarer «i noen grad». 8% (n=2) svarer «i liten grad». Mens 4% (n=1) svarer «i svært liten grad».

Figur 10: «I hvor stor grad engasjerer dine foresatte seg i din fotballhverdag?».

Figur 11: Respondenter med «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig» som viktigste faktor for å drive med fotballs svar på «i hvor stor grad engasjerer dine foresatte seg i din fotballhverdag?».

6.0 Drøfting

Hensikten med oppgaven var først og fremst å utforske om det er forskjeller i jenter og gutters ambisjoner i fotball og hvordan de opplever utviklingsmulighetene sine. Rapporten til Oslo Economics (2022) som konkluderer med at det er lite forskjeller i fotballens ressursfordeling mellom kjønn, vektlegger at det bør innhentes kunnskap om hvordan jentene og guttene i fotballen selv opplever mulighetene og tilbudet. Denne oppgaven kan bidra til å belyse hvordan jenter og gutter i aldersgruppen 16-18 år, oppfatter sine muligheter i ungdomsfotballen i forhold til deres egne ambisjoner.

6.2 Validitet og reliabilitet

Spørreundersøkelsen inneholdt konsekvent nøytrale, ikke-ledende spørsmål. Måten spørsmålene er formulert på, viser ikke hvilket svar som ventes eller ønskes, med tanke på formålet med å kartlegge eventuelle forskjeller knyttet til kjønn. Det er ikke noe i spørreskjemaet eller gjennomføringen som har skapt et foretrukket resultat. Undersøkelsen har blitt gjennomført mest mulig objektivt. Dette er en styrke for undersøkelsens pålitelighet. På den andre siden kan det være negative konsekvenser ved å bruke et spørreskjema. Det kan på forhånd defineres hva som er relevant å svare på. Dette medfører at respondenter kan ha følt seg tvunget til å svare på et alternativ som ikke er i tråd med det de selv mener eller tenker. Samtidig er en slik løsning med på å styrke resultatene, da det må avgis et konkret svar fra de som deltar.

Respondenter har svart til ulike tidspunkt. Dette kan gi åpning for at deltakerne har snakket sammen om spørsmålene, og derav påvirket hverandre bevisst/ubevisst. Likevel var utgangspunktet at de skulle svare på egenhånd og anonymt. Det kan derfor anses som en pålitelig undersøkelse. Siden undersøkelsen ble gjort via en anonym elektronisk løsning, var det ikke mulig å kontrollere at hver deltaker kun har svart en gang, noe som kan svekke troverdigheten.

Flere klubber i Hordaland ble kontaktet. Dette øker påliteligheten. Likevel skal en være forsiktig med å generalisere funn, fordi studien kun tar for seg spillere fra fire klubber i

fotballkretsen Hordaland. Resultatene kartlegger derfor ikke kretsen, og skal heller ikke generaliseres til andre fotballkretser i Norge.

Undersøkelsen fikk færre respondenter enn ønsket. Det kan ha svekket resultatet, da utgangspunktet var å få et bredt og stort utvalg fra fotballklubber i Hordaland, helst dobbelt så mange respondenter fra hvert kjønn. På enkelte spørsmål er det kun én eller to respondenters svar som skiller seg ut fra resten. Hver enkelt respondents svar har også i stor grad innvirkning på prosentfordelingen. Flere av resultatene kan være tilfeldige. Resultater med små ulikheter mellom kjønnene blir på grunn av dette ikke lagt frem som «funn».

Spørsmålene i undersøkelsen gir relevante svar for oppgavens problemstilling. Til tross for dette burde svaralternativet «usikker» blitt fjernet fra enkelte spørsmål, da dette var med på å gi utydelige svar som ikke kunne analyseres, eller sammenlignes på ønskelig måte. Eksempel på dette er svarmulighetene på spørsmålet «ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene?». Her er «usikker» et alternativ i tillegg til «ja» og «nei». Dette medførte at en stor andel av guttene svarte «usikker», noe som gjorde det vanskelig å sammenligne med jentenes svar. På den andre siden er svaralternativet relevant, da det sannsynligvis ville vært vanskelig for en del av respondenter å svare enten «ja» eller «nei». De samme utfordringene oppsto på spørsmålet «hvordan vil du beskrive dine ambisjoner i fotball?». Her var det vanskelig å sammenligne jentene og guttenes svar, fordi en stor del av guttene ikke svarte på spørsmålet. Grunnen til at spørsmålet hadde et åpent svarfelt var nettopp at respondenter ikke skulle føle seg tvunget til å velge et forutbestemt svar.

Med tanke på resultatene i undersøkelsen ville det vært interessant å stille flere spørsmål direkte knyttet til ambisjon. Undersøkelsen spør kun om oppfattelse av *tekniske* ferdigheter, men ikke *fysiske*. Spørsmålet «hvordan opplever du dine fysiske ferdigheter i fotball?» ville vært relevant å ha med i tillegg. Andre spørsmål som kunne belyst problemstillingen bedre er spørsmål rundt respondenters tanker om kjønnsforskjeller i fotball og syn på fremtidsmuligheter / hva som er realistisk. Spørsmål knyttet til fotball i media og på sosiale media er også noe som ville vært relevant. Problemet med å inkludere flere spørsmål er at undersøkelsen ville tatt lenger tid å besvare, noe som igjen kunne ført til færre respondenter. Det ville også vært tidskrevende å analysere deltakernes tanker, ettersom en ville fått mange forskjellige svar på dette.

6.2 Drøfting av resultater

Resultatene som ble sett på som relevante for oppgavens problemstilling og formål blir trukket frem og diskutert i sammenheng her.

6.2.1 Respondenters bakgrunnsinformasjon

Guttene som deltok i undersøkelsen er i snitt eldre, har drevet med fotball lengre og har flere treningstimer i uken, sammenlignet med jentene. Denne informasjonen må sees i sammenheng med resultatene. At guttene har flere treningstimer i uken, kan skyldes at de er eldre og av den grunn driver idretten mer «seriøst». Denne faktoren kan gjøre det vanskelig å se ressursfordelingen på en rettferdig måte. En kan ikke utelukke at resultatene hadde utspilt seg annerledes dersom alderen på deltakerne hadde vært lik. Likevel viser studier utført av Nielsen et al. (2011) og Seland (2019), at gutter driver mer med selvorganisert fotballspilling, enn jenter. En kan av den grunn anta at undersøkelsens resultat er en generell normalitet. Det er omtrent like mange jenter og gutter som har svart. Flertallet av deltakerne oppga at de trente 5-8 timer i uken eller mer. Det kan av den grunn tolkes at flertallet vier betydelig tid og interesse til fotball. Det er 14% av jentene og 12% av guttene som investerer kun 0-4 timer i uken til fotball.

6.2.2 Ambisjoner

Det er flere jenter (46% (n=10)) enn gutter (36% (n=9)) som beskriver at de har høye ambisjoner i fotball på spørsmålet «hvordan vil du beskrive dine ambisjoner i fotball?». Dette er et overraskende funn sammenlignet med funnene i undersøkelsen til Persson et. al (2020) som viser at fotball oftere blir et fritidsprosjekt fremfor et satsingsprosjekt for jenter. En svakhet med dette funnet er at en større andel av guttene enn jentene ikke svarte på spørsmålet. Det er mulig at respondenter som ikke svarte på dette spørsmålet ville endret prosentfordelingen. På det samme spørsmålet har en respondent fra hvert kjønn spesifisert at de ønsker å nå et profesjonelt nivå. På spørsmålet «hva er den viktigste faktoren til at du driver med fotball?» er det også flere jenter enn gutter som svarer «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig». Dette kan tyde på at jentene i undersøkelsen faktisk har høyere ambisjoner enn guttene. Det er grunn til å tro at jentenes ambisjoner henger sammen med oppfattelsen av utviklingsmuligheter i fotballen. Skrubbeltrangs (2018) studie viste nettopp dette, at jentenes ambisjoner tilpasses etter mulighetene de opplever å ha. Det er imidlertid dobbelt så mange gutter som jenter som ville valgt fotball fremfor utdanning/job. Dette

trenger likevel ikke være synonymt med at de har høye ambisjoner, da flere av guttene som svarer dette også beskriver egne ambisjoner som «lave» eller oppgir at de først og fremst spiller fotball kun for gøy.

6.2.3 Utviklingsmuligheter

Jentenes svar er mer polarisert enn guttenes, både når det gjelder utviklingsmuligheter og det sosiale miljøet. Det er en større andel jenter som mener utviklingsmulighetene på laget og fra treneren er «svært gode», samtidig som det også kun er jenter som mener at treneren gir «dårlige» utviklingsmuligheter. Det kommer likevel ikke frem store ulikheter mellom kjønnene i et helhetlig perspektiv når det gjelder opplevelser av utviklingsmuligheter, både på laget og fra treneren. Det kan, basert på resultatene, antas at Norges Fotballforbunds arbeid med satsingsplaner og strategier (2020) for å utjevne forskjeller på tvers av kjønn, har hatt en positiv innvirkning på muligheter for deltakerne. At respondenter fra begge kjønn har omtrent samme oppfatning av sine utviklingsmuligheter i sin fotballhverdag, kan kobles til Oslo Economics (2022) kartlegging av ressursfordeling i ungdomsfotballen, som viser få ulikheter i klubber som ikke er på satsingsnivå. At jentene opplever sine utviklingsmuligheter like gode som guttene, kan støtte resultatet som viser at jentene har høyere ambisjoner enn guttene.

6.2.4 Det sosiale miljøet

På spørsmålet om hvordan det sosiale miljøet er, svarer også jentene mer polarisert enn guttene. Flere jenter svarer «svært godt», men det er også kun jentene som svarer «dårlig». Likevel svarer over 8 av 10 fra begge kjønn at det sosiale miljøet er «godt» eller «svært godt». Det kommer derfor frem få kjønnsforskjeller når det gjelder det sosiale miljøet. At kun én respondent svarer at det sosiale miljøet er «dårlig», gjør det lite hensiktsmessig å se på denne faktoren i sammenheng med ambisjoner og utviklingsmuligheter. Flere gutter enn jenter oppgir at «det sosiale miljøet» er den viktigste faktoren til at de driver med fotball. Ifølge forskningen til Shakib et al. (2011) er idrett i større grad en sosial arena for guttene enn for jentene.

6.2.5 Tanker om å fortsette eller slutte med fotball

Resultatene viser at flere gutter enn jenter har hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene. Til tross for dette svarer flere gutter enn jenter at de ser for seg å fortsette med fotball de neste fem årene. Dette samsvarer med forskningen til Reitlo (2013), som viser til at frafallet er størst blant jenter. Flere jenter enn gutter oppgir at de ville valgt utdanning/jobb fremfor fotball. Dette kan sees i lys av tallene fra Statistisk Sentralbyrå (2022) som viser at flere jenter enn gutter velger høyere utdanning, i tillegg til tall fra studien Persson et. al (2020) som viser at jenter prioriterer skole fremfor organisert idrett i større grad enn gutter.

Resultatene viser at en stor del av respondenter fra begge kjønn, ikke ser for seg, eller er usikre på om de kommer til å fortsette med fotball de neste fem årene. Funnet samsvarer med tallene for det generelle frafallet, hvor det kommer frem at frafallet i fotballen er størst mellom aldersgruppen 13-19 år og 20-25 år (Reitlo, 2013). Deltakerne i denne bacheloroppgaven går over i aldersgruppen 20-25 i løpet av de neste fem årene.

6.2.6 Andre idretter/aktiviteter i tillegg til fotball

Spørsmålet som tok for seg om deltakerne drev med andre aktiviteter i tillegg til fotball, viste at 100% av jentene som svarte at de drev med andre aktiviteter enn fotball, prioriterte denne idretten/aktiviteten fremfor fotball. Dette kan sees i lys av Persson et. al (2020) som vektlegger at jenter i større grad enn gutter prioriterer andre aktiviteter fremfor organisert idrett. Shakib et al. (2011) og Strandbu et al. (2019) påpeker i tillegg at fotball er mindre viktig i sosial setting blant jenter. Det kan likevel ikke legges frem som et funn, da respondenter som driver annen aktivitet i tillegg til fotball blant jentene, kun er to stykker. Hvilke aktiviteter de prioriterer fremfor fotball kommer ikke frem i svarene.

6.2.7 Mannlig/kvinnelig trener

Gjennom spørsmålet om deltakerne har mannlig eller kvinnelig trener viser det seg at kun én respondent har en kvinnelig trener. Et av svaralternativene var også «annet / har flere trenere». Det er derfor mulig at flere har kvinner som trenere i tillegg til menn. Norges Fotballforbund (2021) legger frem at skjevfordelingen av kjønn i fotball er særlig tydelig blant trenere, dommere og i ledelsen. På grunn av at en så liten prosentandel i denne undersøkelsen har kvinnelig trener sammenlignet med mannlig, var det ikke hensiktsmessig å utforske sammenhengen mellom trenerens kjønn og andre faktorer som for eksempel forhold til treneren eller opplevelse av utviklingsmuligheter fra treneren.

6.2.8 Opplevelse av egne tekniske ferdigheter

Når det kommer til respondenters oppfattelse av egne tekniske ferdigheter, er det et tydelig skille mellom jentene og guttenes svar. Ingen av jentene opplever egne tekniske ferdigheter som «svært gode» det gjør derimot over en fjerdedel av guttene. Det er likevel en stor del av jentene som opplever ferdighetene som «gode». Beyers forskning (1990) viser at kvinner og menn vurderer egne ferdigheter svært ulikt i forhold til realiteten. Kvinner har en tendens til å undervurdere seg selv, mens menn overvurderer egne ferdigheter. Dette kan forklare årsaken til at jentene og guttene svarer så ulikt på spørsmålet. Beyer (1990) trekker frem at en slik over-/ undervurdering kan ha innvirkning på faktisk prestasjon. Forskning (Nielsen et al., 2011; Seland et al., 2019) som viser at gutter driver mer med selvorganisert fotball på fritiden, kan også trekkes frem her. Dette kan ha positiv innvirkning på guttenes evaluering og opplevelse av egne ferdigheter, da de i praksis kan få mer mengdetrening og erfaring i fotball.

6.2.9 Foresattes engasjement

Majoriteten av respondenter svarer at foresatte engasjerer seg i deres fotballhverdag. Dette kan ses i sammenheng med studien til Stefansen et al. (2018) som viser at foreldre særlig i Norge støtter idrettsungdom, uavhengig av kjønn. I denne undersøkelsen oppgir jentene størst grad av engasjement fra foresatte. Blant respondenter som hadde svart at viktigste faktor for å drive med fotball var «utvikle med som spiller / bli så god som mulig» svarer samtlige jenter at foresatte engasjerte seg i «svært stor grad» eller «stor grad». Denne sammenhengen gjelder derimot ikke for guttene med samme ambisjoner. Dette kan tolkes både som at foresattes engasjement er viktig for at jenter utvikler høye ambisjoner, men det kan også tolkes som et resultat av jentenes høye ambisjoner. Shakib et al. (2011) påpeker at familiær støtte er vittigere for tenåringsjenter idrettsdeltakelse enn gutters, da idrett for jenter i denne alderen har mindre betydning for deres sosiale nettverk.

6.2.10 Andre funn

Det var omtrent like mange jenter og gutter som hadde hatt en skadeperiode de siste to årene. Blant disse var det flere gutter enn jenter som svarte at dette hadde gått utover motivasjonen. Flere jenter enn gutter var skadet «nå». Disse funnene viser seg å ha liten relevans for oppgavens spørsmål, da det ikke var en sammenheng mellom deltakernes ambisjonsnivå og svarene på dette spørsmålet.

Personlig økonomi har liten påvirkning på ambisjon og motivasjon for undersøkelsens respondenter. Økonomi viser seg å være en viktigere faktor for ambisjon og utvikling for respondenter som ville valgt utdanning/jobb fremfor fotball. For respondenter som hadde «utvikle meg som spiller / bli så god som mulig» var det derimot ikke en økning i økonomiens betydning.

6.3 Videre forskning

For å forsterke eller avkrefte resultatene i denne oppgaven vil det være nødvendig å samle inn mer data. En videre forskning burde gått mer i dybden på de enkelte temaene hvor kjønnsforskjeller kommer frem, og se på flere sammenhenger mellom faktorer. Det vil være hensiktsmessig med videre forskning på jenter og gutters oppfattelse av tekniske og fysiske ferdigheter i fotball, og om dette kan ha påvirkning på deres fotballprosjekt og ambisjoner. Nyere forskning knyttet til ressursfordeling og jenter og gutters muligheter i ungdomsfotballen, er splittet. Det er derfor tydelig at dette er et område som krever bedre kartlegging, både i den generelle ungdomsfotballen og i toppklubbene. En mer omfattende undersøkelse med flere respondenter vil gi en mer valid kartlegging av hvordan utviklingsmulighetene oppleves.

7.0 Konklusjon

Flere jenter (46% (n=10)) enn gutter (36% (n=9)) oppgir at de har høye ambisjoner i fotball i denne undersøkelsen. Oppgaven finner ingen store kjønnsforskjeller når det kommer til oppfattelse av utviklingsmuligheter i fotballhverdagen. Oppgaven finner heller ingen direkte sammenheng mellom opplevelse av utviklingsmuligheter og ambisjoner. Sett i sammenheng med nyere kartleggingsstudier er det grunn til å tro at kjønnsforskjellene i den generelle ungdomsfotballen ikke er store, men at de øker betydelig med nivået.

8.0 Litteraturliste

- Bakken, A. (2019).** *Idrettens posisjon i ungdomstida.* (NOVA Rapport). NOVA.
- Bayer, S. (1990).** Gender Differences in the Accuracy of Self-Evaluations of Performance. *Journal of Personality and Social Psychology.* 59(5):960-970. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.960>
- Bourdieu, P. (1996).** On the family as a realized category. *Theory, Culture & Society,* 13(3), 19–26. <https://doi.org/10.1177%2F026327696013003002>
- Eliasson, I. (2011).** Gendered socialization among girls and boys in children's football teams in Sweden. *Soccer & Amp; Society,* 12(6), 820-833. <https://doi.org/10.1080/14660970.2011.609682>
- Ertzaas, M. (2012).** *Sportsdekning i media - av menn, om menn for menn?* Trondheim: NTNU.
- Fasting, K. & Sand, S. T. (2009).** *Kjønn i endring - en tilstandsrapport om norsk idrett.* (ISBN 978-82-7286-220-5). Akilles.
- Folvik, H. T. & Johannessen, T. (2019, 12. september).** Mener jenter får dårligere fotballmuligheter enn gutter: -det har endret seg drastisk. *Verdens Gang.* <https://www.vg.no/sport/fotball/i/3JVvpL/mener-jenter-faar-daarligere-fotball-muligheter-enn-gutter-det-har-endret-seg-drastisk>
- Goksøyr, M. (2014).** *Hva er fotball?* (1. utg.). Universitetsforlaget.
- Helsedirektoratet (2019, 7. mai).** *Bekymret over lite fysisk aktivitet blant barn og unge.* <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/bekymret-over-lite-fysisk-aktivitet-blant-barn-og-unge>
- Helsedirektoratet (2022, 9. mai).** *Fysisk aktivitet i forebygging og behandling.* <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/fysisk-aktivitet-i-forebygging-og-behandling>
- Hjelseth, A. & Hovden, J. (2014).** Negotiating the status of women's football in Norway. An analysis of online supporter discourses. *European Journal for sport and Society* 2014, 11 (3), 253-277. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/16138171.2014.11687944?needAccess=true>
- Hovden, J. (2012).** Discourses and strategies for the inclusion of women in sport - the case of Norway. *Sport in Society.* Vol. 15, No. 3, April 2012, 287-301. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17430437.2012.653201?needAccess=true>

- Hovden, J. (2003).** *Idrettens kjønnspolitikk frå syttitalet til tusenårsskiftet - eit mannsdominert landskap.* Kvinnehistorie.no. <https://www.kvinnehistorie.no/artikkel/t-1981>
- Hovden, J. & Lippe, G. (2019).** The gendering of media sport in the Nordic countries. *Sport in Society*, 22(4), 625-638. <https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1389046>
- Ingebrigtsen, P. (6. Oktober 2020).** Nøkkeltall for norsk idrett 2019. *Norges Idrettsforbund*. <https://www.idrettsforbundet.no/nyheter/2020/nokkeltallene-for-norsk-idrett-i-2019/>
- Johansen, R. D. (2018, 4. desember).** Hegerberg vant historisk kåring. Så ble hun spurt om å “twerke”, *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/P9vOmJ/hegerberg-vant-historisk-kaaring-saa-ble-hun-spurt-om-hun-kunne-twerke>
- Kunnskapsdepartementet, (2019).** *Kroppsoving (KR001-05) Fagrelevans og sentrale verdier.* Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/kro01-05/om-faget/fagets-relevans-og-verdier>
- Lie, S & Rognerud, A. (2022, 29. mai).** Isak (15) får tre ganger så mye støtte som Helle (15). *Norsk Rikskringkasting*. <https://www.nrk.no/sport/xl/isak-15-far-tre-ganger-sa-mye-stotte-av-norsk-fotball-som-helle-15-1.15979680>
- Lie, S. L. (2017, 10. desember).** Enorme kjønnsforskjeller i idretten, *Norsk Rikskringkasting*. <https://www.nrk.no/sport/enorme-kjonnsforskjeller-i-toppidretten-norske-menn-tjente-100-millioner-mer-enn-norske-kvinner-1.13806390>
- Limstrand, T. & Rehrer, N. J. (2008).** Young people’s use of sports facilities: A Norwegian study on physical activity. *Scandinavian Journal of Public Health*. 36 (5), 452-459. <https://doi.org/10.1177/1403494807088455>
- Lippe, G. (2010).** *Et kritisk blikk på sportsjournalistikk: Medier og idrett i en globalisert verden.* (1.utg.). IJ-forlaget.
- Lopez, S. (1997).** *Women on the ball: A guide to womens football.* London: Scarlett press.
- Meld. St. 19 (2019).** *Folkehelsemeldinga: Gode liv i eit trygt samfunn.* Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/84138eb559e94660bb84158f2e62a77d/mn-no/pdfs/stm201820190019000dddpdfs.pdf>
- Nielsen, G., Pfister, G. & Bo Andersen, L. (2011).** Gender differences in the daily physical activities of Danish school children. *European Physical Education Review*, 17(1), 69-90. <https://doi.org/10.1177/1356336X11402267>
- Norges Fotballforbund (2020).** *Strategiplan for 2020-2023.* <https://www.fotball.no/tema/strategiplan-2020-2023/>

- Norges Fotballforbund (2021).** *Kjønnsbalanse i fotballen.*
<https://www.fotball.no/globalassets/nff-org/rapport-2021-kjonnsbalanse.pdf>
- Norges Fotballforbund (u.å. a).** *Klubber i NFF Hordaland.* Hentet 10. februar 2022 fra
<https://www.fotball.no/fotballdata/klubb/?d=10>
- Norges Fotballforbund (u.å. b).** *Vi trenger deg!* Hentet 15. mai 2022 fra
<https://www.fotball.no/fotballens-verdier/vi-trenger-deg/>
- Norges Idrettsforbund (2019).** *Idretten vil! Langtidsplan for norsk idrett 2019-2023.*
https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/8149372c5d4d439cb1b34fc1625032f0/i-dretten-vil_langtidsplan-for-norsk-idrett-2019-2023_lr.pdf
- Norges Idrettsforbund (2021).** *Årsrapport 2020.* Hentet fra:
<https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/3fa4c97bbabf4446b3867eb04fc8e102/nif-aarsrapport-2020.pdf>
- Norske senter for forskningsdata (2022).** *Spørreskjema.* NSD.no
<https://www.nsd.no/personverntjenester/opplagsverk-for-personvern-i-forskning/sporreskjema/>
- Oslo Economics (2022).** *Forskjeller i ressursbruk mellom jenter og gutter i ungdomsfotballen.* OE-rapport 2022-13.
<https://www.fotball.no/contentassets/09465e48484e4b35ad09f817e691985f/oe-rapport-2022-13-ressursbruk-i-ungdomsfotballen.pdf>
- Pileberg, S. (2018, 8. Mars).** Dette er den nye feminismen. *Forskning.no.*
<https://forskning.no/bakgrunn-kjonn-og-samfunn-partner/dette-er-den-nye-feminismen/284131>
- Persson, M., Stefansen, K., & Strandbu, Å. (2020).** Fotball som kjønnets mulighetsrom: Hvilken betydning har metafortellingen om kvinnefotball for unge jenters idrettsprosjekt? *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 44(3), 231-245.
<https://www.idunn.no/doi/full/10.18261/issn.1891-1781-2020-03-05>
- Peterson, T. (2008).** The professionalization of sport in the Scandinavian countries. *Idrettforum.org.*
<http://www.idrottsforum.org/articles/peterson/peterson080220.html>
- Rasmussen, A. I. & Ellingseter, T. (2021, 27. desember).** Gir ut bok om å være kvinne i fotballen: -Trodde vi måtte være gutter for å bli proff, *Norsk Rikskringkasting*
<https://www.nrk.no/mr/trodde-de-matte-vaere-gutter-for-a-spille-fotball--na-gir-ada-og-andrine-hegerberg-ut-barnebok-1.15787542>
- Reitlo, L. S. (2012).** *Deltakelse og frafall i ungdomsidretten.* Trondheim: NTNU, Senter for idrettsforskning. ISBN 978-82-7570-308-6.
- Reitlo, L. S. (2013).** *Kjønnsforskjeller i barne-og ungdomsidretten:* NIFs aktivitetstall 2006-2012. [Kj%C3%B8nnsforskjeller+i+barne+og+ungdomsidretten+WEB.pdf](https://www.nif.no/medlemsforhold/kjonnforskjeller-i-barne-og-ungdomsidretten)

- Seippel, Ø. N. (2005).** *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett.* Institutt for samfunnsforskning.
<https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/177519>
- Seland, S., Persson, M. & Eriksen, M. I. (2019).** *Barn og unges fritid i et kjønns- og likestillingsperspektiv: Litteraturgjennomgang.* (NOVA Rapport 5/ 2019). Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/efa97f020331439a8adbb84dd90ab426/no/sved/5.pdf>
- Shakib, S., Veliz, P., Dunbar, M. D. & Sabo, D. (2011).** Athletics as a source for social status among youth: Examining variation by gender, race/ethnicity, and socioeconomic status. *Sociology of Sport Journal*, 28(3), 303–328.
<https://doi.org/10.1123/ssj.28.3.303>
- Skogvang, B. O. (2009).** The sport/ media complex in Norwegian Football. *Soccer & Society*, 10:3-4, 436-458. <https://doi.org/10.1080/14660970902771498>
- Skogvang, B. O. (2006).** *Toppfotball-et felt i forandring.* [Doktorgradsavhandling]. Norges idrettshøgskole. https://www.researchgate.net/profile/Bente-Skogvang-2/publication/344025725_Toppfotball_-_et_felt_i_forandring_Elite_football_-_a_field_of_changes_PhD_thesis/links/5f5609aa92851c250b997933/Toppfotball-et-felt-i-forandring-Elite-football-a-field-of-changes-Phd-thesis.pdf
- Skrubbeltrang, L. S. (2018).** Marginalized gender, marginalized sports – an ethnographic study of Sports Class students’ future aspirations in elite sports. *Sport in Society*, 1-18.
<https://doi.org/10.1080/17430437.2018.1545760>
- Statistisk sentralbyrå (2022, 31. mars).** *Studenter i universitets- og høyskoleutdanning.*
<https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning>
- Steene-Johannessen, J., Anderssen, S. A., Bratteteig, M., Dalhaug, E. M., Andersen, I. D., Andersen, O. K., Kolle, E., Ekelund, U. & Dalene, K. E. (2019).** *Nasjonalt overvåkingssystem for fysisk aktivitet og fysisk form: Kartlegging av fysisk aktivitet, sedatid og fysisk form blant barn og unge.* Norges idrettshøgskole.
https://www.fhi.no/globalassets/bilder/rapporter-og-trykksaker/2019/ungkan3_rapport_final_27.02.19.pdf
- Stefansen, K., Smette, I., & Strandbu, Å. (2018).** Understanding the increase in parents’ involvement in organized youth sports. *Sport, Education & Society*, 23(2), 162–172.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1150834>
- Store medisinske leksikon (2021, 9. februar).** *Kjønnehormoner.* Store norske leksikon.
<https://sml.snl.no/kjonnshormoner>
- Strandbu, Å., Bakken, A. & Stafansen, K. (2019).** The continued importance of family sport culture for sport participation during the teenage years. *Sport, education and society*, 25(8), 931-945. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1676221>

Sørenes, S., Ågotnes, T. & Johansen, E., N. (2022, 21. april). Hyllar stemninga på desse kampane: -Dette har vi aldri sett i toppserien før. *Norsk Rikskringkasting*.
https://www.nrk.no/vestland/toppserien_-brann-bataljonen-blir-hylla-for-stemninga-pa-sk-brann-kvinner-sine-heimekampar-1.15936393

Ytre-Arne, B. & Helland, K. (2006). Fotballavtale, journalistikk og presseetikk. En analyse av TV2 og «Fotballproduktet». *Universitetsforlaget: Norsk Medietidsskrift*, årg. 14, nr. 2, 106-125.

Williams, J. (2006). An Equality Too Far? Historical and Contemporary Perspectives of Gender Inequality in British and International Football. *Historical Social Research*. Vol. 31- No.1, 151-169.
https://www.jstor.org/stable/20762107?casa_token=Fv8PWR4OVbYAAAAA%3Ah73GgvyqX11UDKkFo-AaMyjU_8to6RUEsSsFz9Sw4Q9fPO0TyFcO_uB66atmtH4xNnjvOujDhJwxxGe2yQgXOR5QoM_zHBa-ncZmphaoqWp7LQLneOmd&seq=3

9.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet «ambisjoner og utviklingsmuligheter i fotball»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å kartlegge ambisjonsnivå på tvers av kjønn, i fotball. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelsen vil innebære for deg.

Formålet med denne bacheloroppgaven, er å kartlegge og sammenligne ambisjonsnivå og oppfattelse av utviklingsmuligheter blant gutter og jenter fra 16 til 18 år. Hvorvidt det per i dag er forskjeller i motivasjon til å satse eller drive med fotball vider i livet, og hva som kan være mulige forklaringer på eventuelle forskjeller. Undersøkelsen kan gi kunnskap om videre utvikling av tiltak og muligheter som kan bidra til å utjevne ev. forskjeller.

Sølvi Renate Nedreberg Askeland og Tyra-Andrea Hanssen Sture er ansvarlig for prosjektet gjennom faglærerutdanningen i idrett og kroppsøving ved HVL, Bergen.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalget er tatt fra Bergensområdet, og det vil være om lag 60 jenter og 60 gutter som får henvendelsen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Dersom du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du fyller ut et spørreskjema. Det vil ta fra 3-5 minutter. Spørreskjemaet inneholder spørsmål som kartlegger dine ambisjoner, muligheter, aktivitetsnivå og tanker rundt fotball. Dine svar blir registrert elektronisk.

Det er frivillig å delta i prosjektet. Dersom du velger å delta, trykker du ja til samtykke, før du svarer på de ulike spørsmålene. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg dersom du ikke vil delta.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene du gir til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. De som vil ha tilgang er de ansvarlige for prosjektet.

Hva skjer med opplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil avsluttes i slutten av mai. Etter prosjektslutt vil datamaterialet med dine opplysninger slettes.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- Å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- Å få slettet personopplysninger om deg
- Å sende klage til datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Dersom du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Tyra-Andrea Hanssen Sture

- 948 91 340
- tyraandreaahs@gmail.com

Sølvi Renate Nedreberg Askeland

- 952 52 696
- solvirenate.ask@gmail.com

Dersom du har spørsmål knyttet til Personverntjenester, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på tlf: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Sølvi Renate Nedreberg Askeland & Tyra-Andrea Hanssen Sture

Vedlegg 2: Spørreskjema

Ambisjoner og utviklingsmuligheter i fotball

- 1** Kjønn Gutt Jente Annet
- 2** Fødselsår 2004 2005 2006
- 3** Hvor lenge har du drevet med fotball? 0-4 år
5-9 år
Mer enn 10 år
- 4** Hvor mange timer trener du fotball i en normal treningsuke? (Både på laget og individuelt, utenom kamper) 0-4 timer
5-8 timer
9-12 timer
Mer enn 12 timer
- 5** Har du hatt tanker om å slutte med fotball de siste to årene? Ja Nei

6 Ser du for deg å fortsette med fotball de neste fem årene? Ja Nei

7 Driver du med en annen idrett/aktivitet i tillegg til fotball? Ja Nei

8 Hvis ja, prioriterer du fotball fremfor denne idretten/aktiviteten? Ja Nei

9 Hva er den viktigste faktoren til at du driver med fotball?

Utvikle meg som spiller / Bli så god som mulig	☐
Det sosiale miljøet	☐
Holde meg i form	☐
Utseende	☐
Forventinger fra andre	☐
Glede med selve spillet	☐
Sosial status	☐
Annet	☐

10 Har du en mannlig eller kvinnelig trener?
Mann Kvinne Annet / flere trenere

11 Hvordan er din relasjon til treneren?
Svært god God Nøytral Dårlig Svært dårlig

12 Hvordan opplever du dine tekniske ferdigheter i fotball?
Svært god Gode Nøytrale Dårlige Svært dårlige

13 Hvordan opplever du dine utviklingsmuligheter på laget?
Svært gode Gode Nøytrale Dårlige Svært dårlige

14 Opplever du at treneren gir deg gode utviklingsmuligheter?

I svært stor grad

I stor grad

Nøytral

I liten grad

I svært liten grad

15 Får du nok spilletid i den posisjonen du ønsker å bli god i?

I svært stor grad

I stor grad

I noen grad

I liten grad

I svært liten grad

16 Hvordan er det sosiale miljøet på laget?

Svært godt

Godt

Nøytralt

Dårlig

Svært dårlig

17 Dersom du var nødt til å velge mellom fotball og utdanning/jobb ville du valgt:

Fotball

Utdanning/jobb

18 Ville du fortsatt med fotball dersom du var nødt til å bytte klubb?

Ja

Nei

19 Hvordan vil du beskrive dine ambisjoner i fotball?

20 Har du hatt en fotballrelatert skade de siste to årene som har hindret deg i å spille fotball i en periode på to mnd. eller mer? Ja

Nei

21 Er du skadet nå? Ja

Nei

22 Har skadeperioden gått utover din motivasjon eller ambisjon i fotball? Ja

Nei

Har ikke hatt en skadeperiode de siste to årene

23 Påvirker økonomi din motivasjon, ambisjon og utvikling i fotball? Ja Nei

24 I hvor stor grad engasjerer dine foresatte seg i din fotballhverdag?

I svært stor grad

I stor grad

I noen grad

I liten grad

I svært liten grad